

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Denisa Mokřížová

Zlehčování jako skutková podstata nekalé soutěže

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 26. 3. 2019

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 128 195 znaků včetně mezer.

Denisa Mokřížová

V Praze dne 26.3.2019

Tímto chci poděkovat doc. JUDr. Danielu Patěkovi, Ph.D. za vstřícný přístup, podmětné nápady, cenné připomínky a rady.

Obsah

ÚVOD	- 1 -
1. Nekalá soutěž	- 3 -
1.1 Aktuální právní úprava nekalé soutěže	- 3 -
1.2 Nekalá soutěž v evropském kontextu	- 6 -
1.3 Nizozemská úprava nekalé soutěže.....	- 9 -
1.4 Absence jednání v hospodářském styku	- 11 -
2. Zlehčování	- 16 -
2.1 Aktuální právní úprava zlehčování	- 16 -
2.2 Specifická úprava zlehčování.....	- 20 -
2.3 Nizozemská úprava zlehčování.....	- 22 -
3. Vývoj právní úpravy	- 24 -
3.1 První zmínky o zlehčování na konci 19. století a počátku 20. století	- 24 -
3.2 Zákon o ochraně proti nekalé soutěži z roku 1927	- 25 -
3.3 Institut zlehčování od roku 1948 do roku 1991.....	- 27 -
3.4 Zákon č. 103/1990, kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník	- 28 -
3.5 Zlehčování v obchodním zákoníku	- 29 -
3.6 Zlehčování po rekonstrukci soukromého práva a trestní zákoník z roku 2009	- 31 -
4. Zlehčování nepravdivým X pravdivým údajem	- 34 -
4.1 Zlehčování pravdivým údajem.....	- 34 -
4.2 Zlehčování nepravdivým údajem	- 37 -
4.3 Nizozemská úprava.....	- 38 -
4.4 Dílčí shrnutí.....	- 40 -
5. Ochrana proti zlehčování	- 44 -
5.1 Obecně k ochraně před zlehčováním	- 44 -
5.2 Oprávněná obrana.....	- 46 -
ZÁVĚR	- 49 -
Seznam použitých zkratk	- 52 -
Seznam použitých zdrojů	- 53 -
Abstrakt	- 58 -
Klíčová slova	- 60 -
Abstract	- 61 -
Key words	- 62 -

ÚVOD

Hospodářská soutěž představuje základní kámen tržního hospodářství. Stručně definovat ji lze jako snahu subjektů na trhu zboží či služeb dosáhnout určitých výhod před ostatními v oblasti hospodářských užitků, případně výsledků. Soutěž mezi podnikateli podporuje inovaci a zvyšuje výkonnost celého hospodářství. Nekalá soutěž pak představuje větev soutěžního práva upravenou soukromým právem. Vedle ní stojí právo proti omezování hospodářské soutěže, které je součástí práva veřejného. Právní zakotvení zneužití a omezení soutěže nalezneme v ustanovení § 2972 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník: *„Kdo se účastní hospodářské soutěže (soutěžitel), nesmí při soutěžní činnosti, ani při sdružování k výkonu soutěžní činnosti, vlastní účast v hospodářské soutěži nekalou soutěží zneužívat, ani účast jiných v hospodářské soutěži omezovat.“*

Nekalá soutěž je obecně chápána jako falšování soutěže, tedy ovlivňování jinými prvky než kvalitou a kvantitou hospodářských výkonů. Smyslem práva nekalé soutěže je pak zabezpečit, aby soutěž probíhala čistě, tedy aby soutěžitelé dosahovali výhod před ostatními pouze na základě hospodářských výkonů. Skutková podstata zlehčování je pak spolu s dalšími devíti skutkovými podstatami obsažena ve výčtu nekalosoutěžních jednání. Zlehčování je vykládáno jako jednání, kdy soutěžitel sděluje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele nepravdivý nebo pravdivý údaj, který je tomuto soutěžiteli způsobivý přivodit újmu.

Téma mé diplomové práce považuji za aktuální, protože s rozvojem podnikání, kdy Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR k 31. 12. 2017 evidovalo téměř 2 500 000 podnikatelů, zatímco na počátku tisíciletí jich v České republice působilo 1 700 000, zcela jistě současně dochází i k častějším případům zneužívání hospodářské soutěže v podobě nekalosoutěžního jednání. S rozvojem moderních technologií je dle mého názoru i daleko více možností, kde se příjemci nekalosoutěžních, resp. zlehčujících tvrzení, mohou s takovými tvrzeními setkat. Na myslí mám zejména prostředí internetu, kde je obsah přístupný širokému okruhu veřejnosti ve zpravidla neomezeném časovém období a kde je možné takový závadný obsah velice snadno šířit.

Ačkoliv zlehčování není novou praktikou a v současné době se nepřipravují novelizace této nekalosoutěžní praktiky, není od věci poměřit institut zlehčování ve světle možné právní

úpravy *de lege ferenda* čerpáním inspirace v judikatuře soudů, prvorepublikové právní úpravě či v nizozemské jurisdikci.

V evropských zemích nalezneme situaci, kdy nekalá soutěž není zákonem prakticky vůbec upravena, to platí například ve Velké Británii či v Nizozemsku. Znamená to, že tamní nekalá soutěž postrádá generální klauzuli, vymezení nekalosoutěžních skutkových podstat i právní ochranu proti nekalé soutěži. Nekalá soutěž je pak postihována podle obecných pravidel občanských zákoníků nebo common law. Na druhé straně jsou v Evropě státy, které mají nekalou soutěž zakotvenou v soukromoprávních kodexech (např. Itálie, Česká republika) nebo disponují zvláštními zákony proti nekalé soutěži (např. Švýcarsko, Německo, Polsko). Komparaci české právní úpravy zlehčování s nizozemskou úpravou zlehčování (diskreditací) jsem zvolila z důvodu, že mne zajímalo, jak se s danou problematikou vypořádává jiný právní systém, kde nekalá soutěž postrádá generální klauzuli a je ponecháno na judikatuře, aby nekalosoutěžní skutkové podstaty definovala a popsala.

V mé diplomové práci se budu věnovat zejména obecným otázkám zlehčovacích praktik, jako je například podmínka jednání v hospodářském styku nebo souvislost tohoto jednání se zásahem do osobnostních práv dle jiných ustanovení občanského zákoníku. Analyzovat budu také jednotlivé dílčí aspekty skutkové podstaty zlehčování, jako je například oprávněná obrana, nebo rozdíl ve zlehčování pomocí pravdivých a nepravdivých údajů. Součástí této práce bude i analýza výjimek ze zákazu zlehčování, vývoj právní úpravy tohoto institutu na českém území či zasazení tématu mé diplomové práce do kontextu evropské úpravy nekalé soutěže. Některé dílčí aspekty navíc doplním o komparaci s nizozemskou právní úpravou.

Cílem této práce je podrobný rozbor skutkové podstaty zlehčování včetně zhodnocení jejích kladů a záporů, představení odborných názorů na její jednotlivé dílčí aspekty a shrnutí možností ochrany před zlehčovacími praktikami se zaměřením na zvláštní soukromoprávní ochranu poskytovanou občanským zákoníkem v oddíle pojednávajícím o nekalé soutěži. V mé diplomové práci použiji zejména metodu deskriptivní, analytickou a komparativní. Komparativní metoda bude použita zejména v částech uvádějících nizozemskou úpravu zlehčování a následném porovnávání jednotlivých aspektů zlehčování s českou úpravou.

1. Nekalá soutěž

1.1 Aktuální právní úprava nekalé soutěže

Nekalá soutěž je protiprávním chováním, které narušuje průběh hospodářské soutěže. Upravena je jak ve sféře soukromého práva, tak i práva veřejného. Veřejnoprávní úpravu nekalé soutěže můžeme nalézt v trestním zákoníku, zákoně o ochraně spotřebitele, zákoně o regulaci reklamy, zákoně o provozování rozhlasového a televizního vysílání či v zákoně o ochraně hospodářské soutěže. V mé diplomové práci se však budu zabývat především sférou soukromoprávní.

V evropském kontextu úpravu nekalé soutěže nalezneme nejčastěji ve zvláštních zákonech. Méně často se s ní setkáváme v soukromoprávních kodexech.¹ Takto tomu je například v České republice, ačkoliv v období první republiky úpravu poskytoval zvláštní zákon o ochraně proti nekalé soutěži (zákon č. 111/1927 Sb. z. a n.). Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „*občanský zákoník*“) o nekalé soutěži pojednává v části čtvrté (relativní majetková práva), hlavě třetí (závazky z deliktů), konkrétně v ustanoveních § 2972 - § 2990. Vyčlenit nekalou soutěž z občanského zákoníku do zvláštního zákona by nebylo v souladu se snahou učinit z občanského zákoníku plnohodnotný kodex soukromého práva, jak jeho tvůrci zamýšleli.²

Nekalá soutěž představuje chování, které hospodářskou soutěž zkreslují, tedy ovlivňují jinak než kvalitou a kvantitou výrobků či služeb. Ovlivnění může zkreslit výsledky hospodářské soutěže natolik, že ze soutěže mohou být vyřazeni účastníci podávající velmi kvalitní a konkurenceschopné výkony ve prospěch falšovatелů soutěže.³

Vzhledem k tomu, že nekalá soutěž je velmi různorodá a vázána na pojem „dobrých mravů soutěže“, rozlišuje se tzv. generální klauzule a zvláštní skutkové podstaty nekalé

¹ Pelikánová, I. In Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol. *Obchodní právo, podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, Wolters Kluwer, Praha, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 283.

² Patěk, D. Nad aktuální podobou práva proti nekalé soutěži (nejen) v občanském zákoníku [online], *Obchodněprávní revue* 3/2016 [cit. 30. 10. 2018]. ISSN 18036554. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

³ Pelikánová, I. In Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol. *Obchodní právo, podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, Wolters Kluwer, Praha, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 281.

soutěže.⁴ Generální klauzuli nekalé soutěže nalezneme v občanském zákoníku pod ustanovením § 2976. V prvním odstavci tohoto ustanovení je definováno, že „*Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobným přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.*“ Ve druhém odstavci jsou pak demonstrativně vyčteny zvláštní skutkové podstaty, mezi něž zákonodárce zlehčováním zařadil. Kompletně se jedná o klamavou reklamu, klamavé označování zboží a služeb, vyvolání nebezpečí záměny, parazitování na pověsti závodu, výrobku či služeb jiného soutěžitele, podplácení, zlehčování, srovnávací reklama, pokud není dovolena jako přípustná, porušení obchodního tajemství, dotěrné obtěžování a ohrožení zdraví a životního prostředí. Nebudou-li splněny podmínky generální klauzule a zároveň budou splněny podmínky některé ze zvláštních skutkových podstat, nemůže se v takovém případě jednat o nekalosoutěžní jednání. To je dáno omezující funkcí generální klauzule, která spočívá v tom, že aby bylo možné kvalifikovat určité jednání jako nekalosoutěžní podle některé ze zvláštních skutkových podstat, je nutné, aby byly nejprve naplněny podmínky generální klauzule. Nebyla-li naplněna generální klauzule nekalé soutěže, není tedy nutné řešit podmínky konkrétních skutkových podstat.⁵ Pokud však určité jednání nelze kvalifikovat jako některou z výše vyjmenovaných skutkových podstat a zároveň takové jednání naplňuje znaky generální klauzule nekalé soutěže, neznámá to, že by se nejednalo o nekalosoutěžní chování. Budou zařazena pod obecnou skutkovou podstatu (postihována na základě generální klauzule), a pokud se více rozšíří, zákonodárce nebo judikatura pro ně vytvoří novou skutkovou podstatu.⁶ Pro takto nepojmenované skutkové podstaty se vžil termín „soudcovské skutkové podstaty“.

Podmínkou nekalé soutěže je, aby se nekalosoutěžní jednání odehrávalo v hospodářském styku. Přitom ve vztahu soutěže, popřípadě soutěžitelů, nejsou v obecném smyslu jen přímí soutěžitelé, ale všechny subjekty působící v podobných nebo navzájem

⁴ Pelikánová, I. In Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič J. a kol. *Obchodní právo, podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, Wolters Kluwer, Praha, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 283.

⁵ Ondřejová, D. In Hulmák a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář* [online], C. H. Beck Praha, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-529-9. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁶ Pelikánová, I. In Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič J. a kol. *Obchodní právo, podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, Wolters Kluwer, Praha, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 283.

substituovatelných oborech nebo ekonomických činnostech.⁷ V aplikační praxi v souvislosti s vymezením hospodářské soutěže vyvstal problém, jak posuzovat jednání, kdy se subjekt na jednání v hospodářské soutěži teprve připravuje a již v této fázi porušuje pravidla hospodářské soutěže, a to například tím, že svým jednáním naplňuje znaky skutkové podstaty zlehčování. Touto otázkou se zabýval již na počátku devadesátých let Nejvyšší soud, kdy dospěl k závěru, že i takové jednání lze považovat za nekalosoutěžní, když konstatoval, že: *„Soutěžní vztah nelze omezovat pouze na vztah dvou podnikatelských subjektů s totožným obchodním zaměřením, soutěžní vztah je dán již mezi osobou či kolektivem fyzických osob připravujících založení nového podnikatelského subjektu a konkurujícím subjektem (tedy vytvoření výhodných podmínek pro nově vznikající subjekt na úkor existujícího soutěžitele). Soutěžní vztah však bude dán i při jednání soutěžitele vůči jinému, který se sice určitou obchodní činností dosud nezabývá, avšak vzhledem ke všem okolnostem lze výkon takové činnosti u něho postupem doby s největší jistotou předpokládat (tedy odstranění možné konkurence).“⁸* O několik let později se k této otázce vyjádřil i Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku R 3 Cmo 91/97. *„Pokud ten, kdo teprve na trh v budoucnu vstoupí, připravuje úspěch tohoto vstupu propagací budoucích služeb, je třeba toto jeho jednání hodnotit jako jednání učiněné v rámci hospodářské soutěže.“⁹*

Dle názoru Ludka Lisseho je však výše zmíněný judikát Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 3 Cmo 91/97 rozhodováním soudu *ad hoc*, tedy případ od případu, podle sociálního a hospodářského citění předložené právní problematiky s použitím extenzivního výkladu odhlížeje v zájmu obecném od normativní právní úpravy a modulující si pro sebe podmínky a znaky nekalosoutěžního jednání v jednotlivých případech.¹⁰ S takovou argumentací se neztotožňuji a souhlasím se závěry výše zmíněných soudů, které dovodily, že nekalosoutěžního jednání se lze dopustit i před vstupem na trh hospodářské soutěže, tedy i když soutěžitel reálně ještě v hospodářské soutěži nepůsobí a nekonkuruje svými výkony či výrobky jiným soutěžitelům. Takovýto extenzivní výklad dle mého názoru podporuje smysl a účel generální klauzule nekalé soutěže v kontextu se zásadou legitimního očekávání.

⁷ Munková, J. In Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář* [online], 12. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-055-3. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 09. 1992, sp. zn. 3 Cmo 36/92.

⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 12. 1997, sp. zn. 3 Cmo 91/97 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže*. Praha: C. H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-256-X. str. 213- 217.

¹⁰ Lisse, L. Zlehčování, *Právo: časopis pro právní teorii a praxi*, 2008, 1(2). ISSN 1802-9116, str. 44.

Další podmínkou generální klauzule nekalé soutěže dle ustanovení § 2976 odst. 1 je, že jednání nesmí být v rozporu s dobrými mravy soutěže. Zde je pojem „dobrých mravů“ nutno chápat odlišně než jak jej známe z obecných ustanovení občanského zákoníku, kdy judikatura dovodila, že za dobré mravy lze považovat souhrn etických zásad, jež jsou zachovávány a uznávány rozhodující částí společnosti a jejichž dodržování bývá mnohdy zajišťováno i právními normami.¹¹ Posouzení, zda je jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže provádí soud s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu se zhodnocením souladu jednání s obchodními zvyklostmi, poctivostí či jiných kritérií, jako je např. intenzita a závažnost daného jednání.¹²

Třetí a poslední podmínkou generální klauzule nekalé soutěže je, aby jednání bylo způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům. Protože je nekalá soutěž ohrožovací delikt, postačí, pokud vznik újmy pouze hrozí. Skutečný vznik újmy tedy není pro naplnění této podmínky nezbytný. Újma přitom může být hmotná, například v podobě vzniku skutečné škody či ušlého zisku, nebo nehmotná, například narušení dobré pověsti, dobrého jména obchodní značky, znevážení v očích zákazníků či obchodních partnerů atd.¹³

1.2 Nekalá soutěž v evropském kontextu

V evropském právu neexistuje jednotná úprava nekalé soutěže, ačkoliv ji primární právo EU předpokládá. Harmonizovány jsou pouze některá nekalosoutěžní jednání, úpravu nabízí především směrnice č. 2006/114/ES¹⁴, o klamavé a srovnávací reklamě a směrnice č. 2005/29/ES¹⁵, o nekalých obchodních praktikách. Skutková podstata zlehčování není na evropské úrovni upravena. Ve Smlouvě o fungování EU je ale hned několik ustanovení, která se vztahují k hospodářské, resp. nekalé soutěži. Tak například v článku 3 odst. 1 písm. b)

¹¹ Viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. II.ÚS 249/97.

¹² Ondřejová, D. *In Hulmák a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář* [online], C. H. Beck Praha, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-529-9. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹³ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě. Dostupné z: eur-lex.europa.eu.

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu. Dostupné z: eur-lex.europa.eu.

je uvedeno, že Unie má výlučnou pravomoc ve stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu. Práva nekalé soutěže se dále dotýkají ustanovení článků 34 a 35 upravující zákazy množstevních omezení mezi členskými státy, když stanoví, že množstevní omezení dovozu i vývozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána. Článek 36 Smlouvy o fungování EU pak dále doplňuje, že články 34 a 35 nevylučují zákazy nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu odůvodněné veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví atd. Tyto zákazy nebo omezení však nesmějí sloužit jako prostředky svévolné diskriminace nebo zastřené omezování obchodu mezi členskými státy. Mezi opatření s rovnocenným účinkem můžeme zařadit i soutěžní opatření typu reklamní restrikce, způsoby označování zboží či požadavky na složení zboží, která vyplývají z práva proti nekalé soutěži. Ačkoliv se taková opatření přímo netýkají dovozu a vývozu, v důsledku mohou tvořit stejnou překážku volnému pohybu zboží a služeb mezi členskými státy a celkově narušovat hospodářskou soutěž, zejména pokud se právní řády členských států v této oblasti podstatně liší.¹⁶

Nejvýraznější tendence o harmonizaci nekalé soutěže v rámci Evropského hospodářského společenství panovaly po uzavření římských smluv¹⁷ (smlouva zakládající Evropské hospodářské společenství – EHS a smlouva zakládající Evropské společenství pro atomovou energii – EURATOM, obě vstoupily v platnost 1. ledna 1958). Tehdejší společenství tvořily Francie, Itálie, Německo a státy Beneluxu. Ve všech těchto státech se nekalá soutěž vyvinula z tzv. tort law (občanskoprávního deliktu). Cílem tehdejších snah o harmonizaci nekalé soutěže bylo chránit „pocitivé obchodníky“ před nekalými praktikami jiných soutěžitelů. Harmonizovaná generální klauzule nekalé soutěže měla být inspirována především článkem 10 bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví,¹⁸ kde je mimo jiné stanoveno, že nekalou soutěží je každá soutěžní činnost, která odporuje pocitivým zvyklostem v průmyslu nebo v obchodě.¹⁹ Zejména pak musí být zakázány jakékoliv činy, které by mohly způsobit

¹⁶ Hajn, P. *Komunitární a české právo proti nekalé soutěži*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5051-8, str. 26-27.

¹⁷ Hennig – Bodewig, F. In Rilty, H. M., Hennig – Bodewig, F. *Law Against Unfair Competition: Towards a new paradigm in Europe?*, Springer, Berlin, 2007. ISBN 978-3-540-71882-6, str. 111.

¹⁸ Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883, revidovaná v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934, v Lisabonu dne 31. října 1958 a ve Stockholmu dne 14. července 1967 a vyhlášená pod č. 64/1975 Sb. (ve znění vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 81/1985 Sb.).

¹⁹ Hennig – Bodewig, F. In Rilty, H. M., Hennig – Bodewig, F. *Law Against Unfair Competition: Towards a new paradigm in Europe?*, Springer, Berlin, 2007. ISBN 978-3-540-71882-6, str. 111.

záměnu s podnikem, výrobky nebo s průmyslovou nebo obchodní činností soutěžitele, falešné údaje při provozování obchodu, které by mohly poškodit dobrou pověst podniku, výrobků nebo průmyslové nebo obchodní činnosti soutěžitele, a dále údaje nebo tvrzení, jejichž užívání při provozu obchodu by bylo s to uvádět veřejnost v omyl o vlastnosti, způsobu výroby, charakteristice, způsobilosti k použití, nebo o množství zboží.

Návrh harmonizace byl připraven na základě srovnávací expertízy vědeckou společností Max Planck v Německu. Realizace však nikdy nebyla uskutečněna. Rozhodujícím faktorem byl čas, když se téměř 20 let pracovalo na detailech harmonizace. Během této doby se nezměnily pouze politicko-mocenské vztahy, ale také nastala změna v základním konsenzu, který od té doby převažoval.²⁰ Překážku představovalo zejména přistoupení Velké Británie a Irska do Evropského společenství v roce 1973. Oba tyto státy měly výhrady proti kontinentálnímu přístupu ke generální klauzuli nekalé soutěže a jejího vymáhání prostřednictvím občanského práva. Na základě principů common law tak považovali tento přístup za nepřijatelný.²¹

Další překážku představovalo upřednostňování ochrany spotřebitele před nekalou soutěží v obecném smyslu. Existovala totiž shoda, že především spotřebitel potřebuje lepší ochranu proti nekalé soutěži a že původní přístup k nekalé soutěži, který byl zaměřen na ochranu „čestných obchodníků“, neodpovídal modernímu pojetí rovných partnerů na trhu.²² Navíc existovaly rozdíly ve způsobu, jakým členské státy přistupovaly k této problematice. V zemích, kde platily samostatné zákony na ochranu proti nekalé soutěži (Německo, Rakousko, Belgie a Lucembursko), se dalo poměrně snadno rozšířit smysl ochrany judikaturou, účelem tak byla ochrana obchodníků, spotřebitelů i široké veřejnosti. Naproti tomu například ve Francii nebo v Itálii, kde byla ochrana obchodníků proti nekalé soutěži poskytována pomocí ustanovení o občanskoprávních deliktech, bylo nemožné rozšířit ochranu jako čistě individuální právo.²³

Všechny tyto rozdíly znesnadňovaly harmonizaci práva nekalé soutěže na evropské úrovni. Ve světle těchto nesnází je stěží překvapující, že všechna následná práce vedla ke

²⁰ Tamtéž, str. 111.

²¹ Henning – Bodewig, F. *In Rilty*, H. M., Henning – Bodewig, F. *Law Against Unfair Competition: Towards a new paradigm in Europe?*, Springer, Berlin, 2007. ISBN 978-3-540-71882-6, str. 112.

²² Tamtéž, str. 112.

²³ Tamtéž, str. 112.

snižující se snaze o harmonizaci, tedy opačné tendenci, než jak bylo původně plánováno. Celý komplexní projekt byl tak omezen pouze na to, co konsensu schopné bylo, tedy směrnici o klamavé a srovnávací reklamě a směrnici o nekalých obchodních praktikách.²⁴ I přesto lze podle některých odborných názorů předpokládat, že do budoucna bude prvků práva nekalé soutěže v unijním právu přibývat.²⁵

1.3 Nizozemská úprava nekalé soutěže

Nizozemsko nemá souvislou právní úpravu nekalé soutěže, ačkoliv je toto odvětví v zemi uznáno jako samostatný obor práva. Pouze klamavá a srovnávací reklama jsou výslovně zakotveny v občanském zákoníku, a to v důsledku směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES, směrnice o nekalých obchodních praktikách. Nejsilnější tendence pro kodifikaci práva nekalé soutěže v zemi panovaly během rekodifikace nizozemského občanského práva v roce 1992, a to v souvislosti se závazky vyplývajícími z Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví, konkrétně z článku 10 bis. Snahou bylo začlenit do právního systému obecný zákaz nekalé soutěže spolu se specifickými pravidly pro určité skutkové podstaty nekalé soutěže, nakonec však převládly hlasy pro zachování tehdejšího stavu.²⁶ Hlavní námitka proti implementování obecného zákazu práva nekalé soutěže do nizozemského občanského zákoníku spočívala v tom, že zakázání určitých skutkových podstat nekalé soutěže by vedlo k domněnce, že ostatní nekalosoutěžní jednání, na která by již zákoník nepamatoval, jsou dovolená.²⁷

Základní principy nekalé soutěže jsou primárně odvozeny z ustanovení článku 162 knihy 6 nizozemského občanského zákoníku, originální nizozemský název je „Burgerlijk Wetboek“, s generální klauzulí občanskoprávního deliktu: „Ten, kdo se vůči jinému dopustí přečinu, je povinen poškozené osobě škodu vzniklou v důsledku přečinu kompenzovat“²⁸ a

²⁴ Henning – Bodewig, F. In Rilty, H. M., Henning – Bodewig, F. *Law Against Unfair Competition: Towards a new paradigm in Europe?*, Springer, Berlin, 2007. ISBN 978-3-540-71882-6, str. 113.

²⁵ Viz např.: Pelikánová, I. In Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol. *Obchodní právo, podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, Wolters Kluwer, Praha, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 285.

²⁶ Henning-Bodewig, F. *International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 401.

²⁷ De Vrey, R. W. *Towards a European Unfair Competition law – A Clash Between Legal Families*, Koninklijke Brill NV, Leiden, 2006. ISBN 978-90-47-41760-6, str. 97–98.

²⁸ Ustanovení článku 162, knihy 6 nizozemského občanského zákoníku:

z ustanovení článku 194 a 194a knihy 6 nizozemského občanského zákoníku, ve kterém jsou obsaženy klauzule pojednávající o srovnávací a klamavé reklamě. Do nizozemského občanského zákoníku, konkrétně do ustanovení článků 193a – 193j knihy 6 byla implementována také směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu. Tato ustanovení chrání soutěžitele i spotřebitele.

Z výše uvedeného vyplývá, že nekalá soutěž je v nizozemském občanském zákoníku upravena velmi obecně. Nejvýznamnějším pramenem práva v oblasti nekalé soutěže je tak v této zemi judikatura (tzv. case law), a to i přesto, že Nizozemsko je zemí s kontinentální právní kulturou. V praxi je tak často nemožné porozumět zákonu, aniž by byla vzata v úvahu příslušná rozhodnutí soudů.²⁹ Ačkoli soudy nižšího stupně nejsou vázány rozsudky soudů vyššího stupně, obvykle budou následovat jejich rozhodnutí v podobných věcech. V důsledku toho tak mají soudní rozhodnutí nizozemského Nejvyššího soudu (Hoge Raad) širší význam než jen pro daný konkrétní případ. Úkolem nizozemského Nejvyššího soudu je mimo jiné sjednocovat judikaturu.³⁰

Judikatura týkající se nekalé soutěže je obvykle rozdělena do několika kategorií, a to: otrocké napodobování, diskreditující prohlášení (očerňování soutěžitelů), klamání, uvádění v omyl (zejména spotřebitelů), nepřípustná srovnávací reklama, porušení obchodního tajemství a parazitování na pověsti.³¹ Dle ustálené praxe soudů, zvláště s přihlédnutím k rozsudku Lindebaum v. Cohen³², se o nekalosoutěžní praktiku může jednat, i pokud narušuje

„1. A person who commits a tortious act (unlawful act) against another person that can be attributed to him, must repair the damage that this other person has suffered as a result thereof.

2. As a tortious act is regarded a violation of someone else's right (entitlement) and an act or omission in violation of a duty imposed by law or of what according to unwritten law has to be regarded as proper social conduct, always as far as there was no justification for this behaviour.

3. A tortious act can be attributed to the tortfeasor [the person committing the tortious act] if it results from his fault or from a cause for which he is accountable by virtue of law or generally accepted principles (common opinion).”

²⁹ Legal System of Civil Law in the Netherlands [online]. Dostupné z: <http://www.dutchcivillaw.com/content/legalsystem011.htm>, [cit. 2018-07-29].

³⁰ Legal order of the Netherlands [online]. Dostupné z: <http://www.dutchcivillaw.com/content/legalordercontent011.html>, [cit. 2018-07-29].

³¹ INTA EUROPEAN & CENTRAL ASIA LEGISLATION AND REGULATORY SUB-COMMITTEE: *UNFAIR COMPETITION REPORTS* [online], 2008: [cit. 2018-07-29], str. 63. Dostupné z: <http://www.inta.org/Advocacy/Documents/INTAUnfairCompetitionEurope2007.pdf>.

³² Rozsudek ve věci Lindenbaum / Cohen (Rozsudek nizozemského Nejvyššího soudu – Hoge Raad ze dne 31. ledna 1919, NJ 1919, 161). Dostupné z <https://www.navigator.nl/>.

obecné zásady morálky nebo standard náležitě péče. Nemusí tedy nutně jít pouze o porušení zákona.³³

Pramenem práva jsou z menší části i zákony, které se dotýkají specifických oblastí práva nekalé soutěže, jedná se tak například o Stichting Reclame Code (zákoník o regulaci reklamy) či o Wet op de kansspelen (zákon o sázkách a hazardních hrách).

Ačkoliv je Nizozemsko zemí s kontinentálním právním systémem, přečin je nutno chápat ve významu „tort“³⁴ podle common law, protože v průběhu minulosti bylo ovlivněno mimo jiné také britským právem. Nadto mohou být různé nekalosoutěžní praktiky sankcionovány na základě nizozemského trestního zákoníku (Wetboek van Strafrecht), a to konkrétně na základě článku 328 bis.³⁵ Tento článek se však ukázal jako nepřiliš praktický, a to zejména kvůli dalším požadavkům, které musí být splněny (např. úmysl). Státní zástupci obecně tento trestný čin neprosazují.³⁶

1.4 Absence jednání v hospodářském styku

Obchodní zákoník, zákon č. 513/1991 Sb. (dále jen „obchodní zákoník“), ve svém původním znění obsahoval jako jednu z podmínek naplnění generální klauzule nekalé soutěže podmínku „jednání v hospodářské soutěži“. Výraz jednání v hospodářské soutěži však musíme chápat odlišně od výrazu jednání v hospodářském styku. Jednání v hospodářském styku je dle doktríny nutno chápat širěji než jednání v hospodářské soutěži, protože zahrnuje i ty vztahy, kde k soutěžení nedochází. Na druhé straně však není pochyb, že spotřebitelé nejsou ve

³³ De Vrey, R. W. In Henning-Bodewig, F. *International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 401.

³⁴ Stručně a heslovitě definuje „tort“ Cooke, J. *Law of tort*, London, Pitman, 1992, str. 4: „Jednání či opomenutí, kterým osoba způsobí škodu jiné osobě. Škoda musí být způsobena neoprávněným chováním a musí být takového druhu, že vyvolá právní odpovědnost. Jinými slovy jedná se o chování či opominutí, které neoprávněně naruší chráněný zájem, a způsobí tím škodu.“

³⁵ Ustanovení článku 328 bis nizozemského trestního zákoníku: „Any person who, with the intention of establishing, preserving or increasing his or another person's market position, perpetrates any form of deception in order to mislead the general public or a specific person shall, if such activity leads to any disadvantage to his competitors or those of that other person, be guilty of engaging in unfair competition and shall be liable to a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fifth category.“

³⁶ De Vrey, R. W. In Henning-Bodewig, F. *International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 402.

vztazích s podnikateli v soutěžním vztahu.³⁷ Jak judikoval Nejvyšší soud ČR³⁸, „je nutno prvořadě odpovědět na otázku, zda lze v jednání spatřovat soutěžní záměr či účel (nikoli úmysl), tzn. zda jejím jednáním jsou objektivně sledovány soutěžní, konkurenční cíle. Účel soutěžní je tehdy vyloučen, jestliže projev byl učiněn bez jakéhokoliv vztahu k soutěži a jestliže od toho, kdo jej vnímá, nemůže být ani na účel soutěžní vztahován. Soutěžní záměr či účel, resp. soutěžní orientace jednání však nebudou dány např. tehdy, když jednání je zaměřeno na informaci spotřebitelů, objektivní testování výrobků apod.“ Dle Dany Ondřejové bude podmínka jednání v hospodářském styku jednodušeji splnitelná v případech, kdy vstoupí na trh například nadace nebo obecně prospěšná společnost s kampaní namířenou proti určitému soutěžiteli nebo v případech postavení státu či jednotky územní samosprávy v roli zákazníka.³⁹

Významnou výjimku z jednání v hospodářském styku, která může mít souvislost se zlehčováním, jsou spotřebitelské testy. Spotřebitelské testy uvádějí určitý žebříček výrobků či služeb a jejich publikace znamená výhody pro některé soutěžitele a nevýhody pro jiné soutěžitele.⁴⁰ Souvislost se zlehčováním spatřuji hlavně v tom, že spotřebitelské testy mohou často uvádět nelichotivá hodnocení a informace o poměrech, výkonech či výrobců soutěžitelů. Další definici nabízí Jindřiška Munková, která je označuje jako testy zbožové. „Zbožové testy jsou srovnávací hodnocení určitých výrobků pocházejících od různých výrobců.“⁴¹ V souvislosti s nimi se nabízí otázka, zda a jak mohou soutěžitelé argumentovat s výsledky nezávislých spotřebitelských testů a činit je součástí vlastní reklamy. Dle ustálené praxe lze se spotřebitelským testem operovat tehdy, pokud by obstál jako přípustná srovnávací reklama.⁴²

K samotné přípustnosti zbožových testů Petr Hajn⁴³ uvádí, že je zapotřebí splnit podmínku absence soutěžního záměru na straně testovatele, testování musí být na odborné

³⁷ Pelikánová, I. In Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič J. a kol. *Obchodní právo, podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, Wolters Kluwer, Praha, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 293.

³⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006.

³⁹ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁴⁰ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁴¹ Munková, J. *Právo proti nekalé soutěži, komentář* [online], Praha, C. H. Beck, 3. vydání, 2008 [cit. 9. 11. 2018]. ISBN 978-80-7179-543-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁴² Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁴³ Hajn, P. *Jak jednat v boji s konkurencí (o právní úpravě nekalé soutěže)*. 1. vydání. Praha: Linde, 1995. ISBN 80-85647-93-1, str. 95.

úrovni, musí být provedeno se zvláštní mírou pečlivosti s ohledem na možnost zneužití, musí být provedeno na dostatečně reprezentativním vzorku a prezentace výsledků testování veřejnosti musí být věcná a střízlivá. Po splnění všech těchto podmínek lze uveřejnění takového testu považovat za přípustné. Při nezávislém testování se taktéž uplatní povinnost vyplývající z ustanovení § 5 občanského zákoníku, podle něhož ten, kdo se veřejně přihlásí k odbornému výkonu, dává tím najevo, že je schopen jednat s pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná – li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži. Touto povinností je zajištěno, že i při nezávislém testování bude postupováno odborným způsobem.⁴⁴

Petr Hajn následně uvádí, že použití takového testu v reklamě je možné, pokud se jedná o skutečně nezávislý test, jehož výsledkem je objektivní srovnání výrobků stejné kategorie a použití, s cílem poskytnout spotřebiteli co nejvyšší míru informovanosti. Následně pak uvádí tři podmínky použití takového testu v reklamě. Těmi jsou, že výsledky testu musí být reprezentovány celkově, tedy ne pouze dílčí výsledky testování, dále nesmí být výsledky testu prezentovány klamavým a zavádějícím způsobem a nesmí zlehčovat výkony a poměry jiného soutěžitele.⁴⁵

V této souvislosti je důležité si uvědomit, že osoby hodnotící, jako jsou například redaktoři časopisu, odborníci či spotřebitelské organizace, nemohou být pasivně legitimovány ve sporech z nekalé soutěže, protože se v tomto případě nejedná o jednání v hospodářském styku podle generální klauzule nekalé soutěže uvedené v ustanovení § 2976 občanského zákoníku. Výjimkou by mohlo být, kdyby výše uvedené osoby zlehčovali pomocí testů na popud soutěžitele. Dle mého názoru by se v takovém případě jednalo o tzv. osobu pomocnou, kterou doktrína definuje následujícím způsobem. „*Pokud za sebe soutěžitel nechá jednat jiného, nebo mu dá k takovému jednání podnět nebo jej podporuje nebo pro sebe využije*“.⁴⁶

Pokud by výše uvedené osoby nejednaly v zájmu soutěžitele, ale i přesto by provedené testy měly zlehčující charakter, o nekalou soutěž by se nejednalo. V této souvislosti se může

⁴⁴ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁴⁵ Hajn, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*, Masarykova univerzita, Brno, 2000. ISBN 80-210-2282-5, str. 212–215.

⁴⁶ Munková, J. *Právo proti nekalé soutěži*, komentář [online], Praha, C. H. Beck, 3. vydání, 2008 [cit. 9.11.2018], ISBN 978-80-7179-543-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

jednat například o situace, kdy provedené testy nedosahují dostatečné míry odbornosti či objektivity. V takových případech by do úvahy přicházela možnost kvalifikace jednání jako trestného činu či přestupku pomluvy nebo by jednání bylo postižitelná toliko prostřednictvím ustanovení na ochranu osobnosti, eventuálně názvu či dobré pověsti právnické osoby podle ustanovení § 81 a násl. občanského zákoníku a ustanovení § 135 občanského zákoníku.

Podle nizozemského práva se v případě, že autorem zlehčujících tvrzení není obchodník, ale například spotřebitelská organizace, uplatní méně přísná pravidla. Klíčovým rozsudkem v této věci je rozhodnutí nizozemského Nejvyššího soudu ze dne 19. dubna 1968.⁴⁷ Skutkový děj spočíval v tom, že společnost Gehag Holland NV zasílala pozvánky na promítání filmů v kině zdarma. V pozvánce obchodník nezmínil, že po promítání filmu diváci obdrží nabídku od jiného obchodníka na nákup kuchyňských hrnců. V reakci na to začala společnost Consumentenbond, organizace na ochranu spotřebitelů, šířit informační letáky, ve kterých diváky varovala před „zrádnými“ obchodními taktikami společnosti Gehag Holland NV a radila jim, aby si v rámci těchto obchodních taktik nic nekupovali. V těchto informačních letácích organizace na ochranu spotřebitelů taktéž uváděla, že nabízené kuchyňské hrnce v rámci prodeje po promítání filmu jsou mnohem dražší než to samé zboží v běžných kamenných prodejnách, a také, že často nefungují tak, jak mají. V rámci dokazování bylo zjištěno, že toto je nepravdivá informace, protože se ukázalo, že hrnce fungují správně. Soud prvního stupně konstatoval, že Consumentenbond si měla důkladně ověřit pravdivost svých tvrzení, a tím, že tak neučila a šířila o společnosti Gahag Holland NV nepravdivé informace, se dopustila tímto svým jednáním nekalé soutěže, a to i přesto, že samotné šíření informačních letáků nebylo samo o sobě nezákonné. Odvolací soud toto rozhodnutí zvrátil, když konstatoval, že informační letáky se netýkaly pouze prodeje hrnců, ale informovaly společnost o obchodních taktikách jako celku, a tím se tak spotřebitelská organizace nekalosoutěžního jednání nedopustila.

V komparaci českého a nizozemského práva ohledně přístupu, zda zahrnout spotřebitelské organizace do okruhu osob pasivně legitimovaných ve sporech z nekalé soutěže, konkrétně zlehčování, hodnotím jako lepší přístup českého práva, ze kterého jasně plyne, že aby se jednalo o nekalou soutěž, musí být takové jednání uskutečňováno

⁴⁷ Rozsudek nizozemského Nejvyššího soudu (Hoge Raad) ze dne 19. dubna 1968, NJ 1968–263, HR 19-04-1968. Dostupné z <https://www.navigator.nl/login>.

v hospodářském styku. Takové znění generální klauzule nekalé soutěže s přihlédnutím ke skutkové podstatě zlehčování téměř vylučuje, aby ve sporech z ní byly pasivně legitimováni jiné osoby než soutěžitelé. I zde však mohou být výjimky, a to, kdyby se jednalo o tzv. osobu pomocnou (viz výše). Do úvahy by připadala i pasivní legitimace na základě tzv. soutěžitele *ad hoc*. Takovou osobou rozumíme nepodnikatele, kteří vstupují do soutěžního vztahu nahodile a ačkoliv není na první pohled charakter jejich hospodářské soutěže patrný, bude možné dovodit jejich zájem na výsledku hospodářské soutěže.⁴⁸ Naproti tomu v nizozemském právu neexistuje generální klauzule nekalé soutěže (viz kapitola 1.3), která by omezovala nekalosoutěžní jednání pouze na oblast hospodářského styku. To však dle výše zmíněného rozsudku neznamena, že by se na osoby – nepodnikatele vztahovala stejná pravidla, jako kdyby šířitelem diskreditujících sdělení byl samotný soutěžitel. Z klíčového nizozemského rozsudku vyplývá, že pokud je šířitelem diskreditujících informací jiná osoba než obchodník, uplatní se méně přísná pravidla. Dle mého názoru se dá jen stěží určit míra zainteresovanosti osoby nepodnikatele na hospodářské soutěži a v návaznosti na to míra určení méně přísných pravidel. Takovýto nejasně konkretizovaný precedent pak ponechává především na úvaze soudu, do jaké míry byl obchodník zainteresován na hospodářské soutěži a jaká sankce mu bude udělena, což může vést k nepředvídatelnosti práva.

⁴⁸ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

2. Zlehčování

2.1 Aktuální právní úprava zlehčování

Zlehčování představuje tradiční a velmi významnou skutkovou podstatu nekalé soutěže, v občanském zákoníku pod ustanovením § 2984. V odstavci prvním tohoto ustanovení je obsažena legální definice zlehčování, a to tak, že *„Zlehčováním je jednání, jímž soutěžitel uvede nebo rozšiřuje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele nepravdivý údaj způsobilý tomuto soutěžiteli přivodit újmu“*. V odstavci druhém téhož ustanovení je pak stanoveno, že *„Zlehčováním je i uvedení a rozšiřování pravdivého údaje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele, pokud jsou způsobilé tomuto soutěžiteli přivodit újmu. Nekalou soutěží však není, byl-li soutěžitel k takovému jednání okolnostmi donucen (oprávněná obrana).“* V zásadě tak skutková podstata zlehčování spočívá v tom, že *„soutěžitel uvede nebo rozšiřuje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele údaj způsobilý tomuto soutěžiteli přivodit újmu“*.⁴⁹ Jinými slovy ho tedy „pomlouvá“ či „očerňuje“. Takové údaje přitom mohou být jak nepravdivé, tak i pravdivé. Rozdíl je v tom, že v případě pravdivého údaje musí dojít kumulativně jak k uvedení, tak i k rozšiřování.

Dle Dany Ondřejové v sobě skutková podstata zlehčování zahrnuje prvky hned několika skutkových podstat. V případě šíření nepravdivých údajů obsahuje prvky klamání (ustanovení § 2977 – klamavá reklama), podle konkrétního způsobu zlehčování může osahovat prvky agrese (ustanovení § 2986 – dotěrné obtěžování), čímž se *de facto* snaží o diskreditaci jiného soutěžitele, eventuálně parazitování na jeho „dříve dobré pověsti“ či „přiživení“ se na nezdarech jiného soutěžitele (ustanovení § 2982 – parazitování na pověsti). Zároveň není vyloučeno současné prozrazení neveřejných informací poskytnutých mezi smluvními stranami za účelem dosažení vlastního prospěchu a snížení pověsti svého konkurenta (soutěžitele),⁵⁰ tedy může obsahovat prvky skutkové podstaty porušení obchodního tajemství dle ustanovení § 2985 občanského zákoníku.

⁴⁹ Pelikánová, I. In Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol. *Obchodní právo, podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, Wolters Kluwer, Praha, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4, str. 305.

⁵⁰ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

Patrně nejbližší má skutková podstata zlehčování ke skutkové podstatě klamavé reklamy a srovnávací reklamy. Klamavou reklamou soutěžitel šíří údaje především sám o sobě, kdežto zlehčováním šíří závadné informace zpravidla o jiném soutěžiteli. V případě srovnávací reklamy může obchodník šířit závadné údaje jak sám o sobě, tak i o jiném soutěžiteli. Zlehčování je však vůči srovnávací reklamě nutné chápat jako *lex generalis*. V praxi to znamená, že když při kvalifikaci právního jednání dojde k naplnění definičních znaků obou skutkových podstat, budeme jej posuzovat jako srovnávací reklamu (*lex specialis*).

Dle doktríny lze zlehčování dělit na přímé a nepřímé. Pod přímým zlehčováním si lze představit například výslovné zmínění, hodnocení, kritiku jiného soutěžitele apod. Pod nepřímé neboli skryté zlehčování mohou patřit prvky nonverbální komunikace jako jsou náznaky a gesta bez výslovného uvedení jména obchodní firmy, ale např. také typické znělky, barvy apod., je-li pro osobu průměrného rozumu zjistitelné, o jakého zlehčovaného soutěžitele se jedná.⁵¹ Ke zlehčování může docházet také interně (neveřejně), k němuž dochází v úzkém kruhu zúčastněných, např. ve vztahu ke stávajícímu nebo potenciálnímu obchodnímu partnerovi nebo zákazníkovi, či veřejně, to například formou individuálních letáků, billboardů, či prostřednictvím jiných médií.⁵²

Je však vhodné připomenout, že veřejný charakter projevu může vylučovat jeho posouzení jako nekalosoutěžního jednání. Touto otázkou se zabýval Nejvyšší soud ve svém rozsudku pod spisovou značkou 23 Cdo 120/2013⁵³. V posuzovaném případě se žalovaný Martin Michal, producent, manažer a manžel zpěvačky Heleny Vondráčkové, nelichotivě vyjádřil o Kateřině Brožové, když v rozhlasovém pořadu na dotaz moderátora „*Mimochodem, co soudíte o tom, že Kateřina Brožová má nahradit Helenu Vondráčkovou v muzikálu „Hello, Dolly!“? Je to stejná kategorie?“* Uvedl: „*A tak to se vůbec nedá srovnat. To je jako když budete srovnávat Mercedes a Trabant, to je nesrovnatelný*“ a když dále uvedl: „*I když se Kateřina Brožová stavěla, že přijde muzikál zachránit, opak se bohužel stal pravdou ...*“, na reakci moderátora pořadu, který řekl „*... vlastně ho potopila*“, žalovaný zopakoval: „*vlastně ho potopila tímhle způsobem*“. Soud prvního stupně uzavřel, že žalovaný svými výroky na adresu

⁵¹ Ondřejová, D. In Hulmák a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář* [online], C. H. Beck Praha, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-529-9. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁵² Tamtéž.

⁵³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 120/2013.

žalobkyně naplnil generální klauzuli nekalé soutěže podle ustanovení § 44 odst. 1 obchodního zákoníku a rovněž i skutkovou podstatu podle ustanovení § 50 obchodního zákoníku (zlehčování), proto tedy žalobkyni ve vztahu k prvnímu žalovanému vyhověl a přiznal jí právo na uveřejnění omluvy. Ke stejnému závěru dospěl soud odvolací, následně i Nejvyšší soud. Proti usnesení Nejvyššího soudu podal žalovaný ústavní stížnost, kterou se domáhal zrušení uvedených rozhodnutí z důvodů, že jimi bylo porušeno ústavní právo svobody projevu. Ústavní soud v řízení o stížnosti dospěl k závěru, že napadenými rozhodnutími bylo porušeno základní právo stěžovatele na vyjádření názoru garantované čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, proto ústavní stížnosti vyhověl a tato rozhodnutí zrušil. Ústavní soud konstatoval, že jakkoliv se mohl zdát inkriminovaný výrok prvního žalovaného nadnesený a přehnaný a žalobkyni hluboce urážející, nikoliv ovšem vulgární, byl pronesen ve veřejné debatě, a proto musí být jakožto veřejný, nikoli komerční projev ústavně chráněný. Ačkoliv jak Helena Vondráčková, tak Kateřina Brožová působí na trhu výkonných umělců, aplikace ustanovení § 44 a § 50 obchodního zákoníku nebyla přípustná, neboť zabraňovala těmto osobám účast ve veřejné debatě o veřejných záležitostech a zbytečně „zamrazila“ veřejnou diskusi o pozadí populární hudby jako legitimním předmětu veřejného zájmu.

V případech „pomlouvání“ či „očerňování“ podnikatelem soukromoprávní povahy bez dopadu na hospodářskou soutěž může přicházet v úvahu posouzení prostřednictvím ustanovení na ochranu osobnosti (§ 81 a následující občanského zákoníku, eventuálně § 135 občanského zákoníku v případě neoprávněného zásahu do názvu právnické osoby). Dle Dany Ondřejové jsou však takové případy ojedinělé, protože v podnikatelské sféře může mít osobní „kvalita“ člověka vliv i na hodnocení v podnikatelských vztazích.⁵⁴

V praxi se však lze setkat s tím, že bylo současně rozhodnuto o nároku z titulu nekalé soutěže a zároveň z titulu zásahu do osobnostních práv žalobce. Takovým případem se zabýval Nejvyšší soud v rozhodnutí pod spisovou značkou 23 Cdo 1924/2012.⁵⁵ V posuzovaném případě se žalovaná dopustila jednání nekalé soutěže tím, že naplnila skutkovou podstatu zlehčování podle ustanovení § 50 odst. 1 obchodního zákoníku, když nechala zveřejnit inzerát s nadpisem „Hledáme věřitele“ a s textem „Hledáme další věřitele firmy P. B. CZ-E.NET,

⁵⁴ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁵⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1924/2012.

za účelem společného postupu při vymáhání pohledávek, popřípadě kvůli podání konkursu. Informace na telefonu“. Soud v tomto jednání navíc spatřoval i zásah do svých osobnostních práv ve smyslu ustanovení § 11 zákona č. 40/1964, občanského zákoníku, neboť inzerát ohrozil žalobcovu pověst jako podnikatele, tak i jako občana. Dle názoru soudu totiž inzerátem, jímž bylo zasaženo do pověsti žalobce ve smyslu jeho schopnosti plnit a dostát svým závazkům, pak zcela neoddělitelně bylo současně negativně zasaženo i do jeho občanské cti a lidské důstojnosti.

Z výše uvedeného rozsudku je patrné, že nárok z titulu nekalé soutěže, skutkové podstaty zlehčování, může ustanovení na ochranu osobnosti vhodně doplňovat. V tomto případě se ztotožňuji s názorem soudu, že informování o neschopnosti plnit své závazky může značně zasáhnout jak do pověsti fyzické osoby, tak i zlehčovat obchodní společnost, kterou ona fyzická osoba zastupuje. Takové případy dle mého názoru nemusí být pouze „ojedinělé“, jak zmiňuje Dana Ondřejová (výše), vždy však ale záleží na konkrétních vztazích mezi společnostmi a fyzickými osobami, které danou společnost zastupují a jejich formě vystupování navenek. Na druhé straně však podle současné doktríny může být skutková podstata zlehčování naplněna i prostřednictvím informací o osobních poměrech podnikatele, které jsou taktéž způsobilé značně poškodit jeho postavení v rámci hospodářské soutěže a například odlivem zákazníků nebo odběratelů mu způsobit újmu (např. informace o jeho osobě jako osobě nečestné, informace že jde o podprůměrného podnikatele, navíc o rozvedeného černocho apod.).⁵⁶ Rozhodující budou zřejmě vždy okolnosti konkrétního případu.

Subjektem zlehčujícím může být pouze soutěžitel. Tomu je pak možné přičítat chování i těch osob, které použil při plnění svých soutěžních plánů čili prostřednictvím svých zaměstnanců nebo osob v obdobném poměru (náborová agenti, dealeři), pokud například při získávání nových zákazníků používají zlehčující metody. Odpovědnost soutěžitele je totiž zpravidla dána tím, že projeví nedostatečnou péči při výběru a kontrole takových pracovníků.⁵⁷ Nemělo by však jít o jednání, které by bylo excesem takové osoby, tedy že by již nespadlo

⁵⁶ Lisse, L. Zlehčování, *Právo: časopis pro právní teorii a praxi*, 2008, 1(2). ISSN 1802-9116, str. 39.

⁵⁷ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

do rámce plnění úkolů uložených soutěžitelem.⁵⁸ Subjektem zlehčováním musí být rovněž pouze soutěžitel, přitom nemusí být přímo jmenován, postačí, aby byl snadno identifikovatelný. Mezi zlehčováním a zlehčujícím nemusí existovat přímý konkurenční vztah.⁵⁹

2.2 Specifická úprava zlehčování

Jednou z podmínek kladených na srovnávací reklamu je požadavek, aby soutěžitel prostřednictvím srovnávací reklamy „*nezlehčoval soutěžitele, jeho postavení, jeho činnost nebo její výsledky nebo jejich označení ani z nich nekalým způsobem netěžil*“. Skutkovou podstatu srovnávací reklamy je nutno považovat za zvláštní skutkovou podstatu ve vztahu ke skutkové podstatě zlehčování (stejně tak ke všem ostatním skutkovým podstatám nekalé soutěže).

Srovnávací reklama byla do českého právního řádu, konkrétně do obchodního zákoníku, zakotvena v roce 2001 zákonem č. 370/2000 Sb. jako výsledek harmonizačních snah v kontextu směrnice 84/450/EHS ve znění směrnice 97/55/ES, která byla později kodifikována směrnicí 2006/114/ES, o klamavé a srovnávací reklamě. Do doby výslovné soukromoprávní regulace srovnávací reklamy v obchodním zákoníku byla srovnávací reklama postihována právě prostřednictvím skutkové podstaty zlehčování, generální klauzule nekalé soutěže nebo jiných skutkových podstat, které konkrétní srovnávací reklama porušovala.

V současné době je srovnávací reklama upravena v občanském zákoníku pod ustanovením § 2980.⁶⁰ Odstavec první srovnávací reklamu charakterizuje jako přímé nebo

⁵⁸ Lisse, L. Zlehčování, *Právo: časopis pro právní teorii a praxi*, 2008, 1(2). ISSN 1802-9116, str. 42.

⁵⁹ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁶⁰ Ustanovení § 2980 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

„(1) Srovnávací reklama přímo nebo nepřímo označuje jiného soutěžitele nebo jeho zboží či službu.
(2) Srovnávací reklama je přípustná, pokud se srovnání týče,
a) není-li klamavá,
b) srovnává-li jen zboží a službu uspokojující stejnou potřebu nebo určené ke stejnému účelu,
c) srovnává-li objektivně jednu nebo více podstatných, důležitých, ověřitelných a příznačných vlastností zboží nebo služeb včetně ceny,
d) srovnává-li zboží s označením původu pouze se zbožím stejného označení,

nepřímé označení jiného soutěžitele nebo jeho zboží či službu. Obecně platí, že srovnávací reklama je zakázaná, pokud není dovolená. Dovolenu je srovnávací reklama v případě, že jsou kumulativně splněny všechny podmínky uvedené v taxativním výčtu odstavce druhého ustanovení § 2980 občanského zákoníku. Jednou z těchto podmínek, konkrétně pod písmenem e), je právě, že srovnávací reklama nezlehčuje soutěžitele, jeho postavení, jeho činnost nebo její výsledky nebo jejich označení a ani z nich nekalým způsobem netěží.

Problematickým se v tomto kontextu může zdát, že zlehčováním se podle znění ustanovení § 2984 občanského zákoníku rozumí uvedení nebo rozšiřování nepravdivých údajů (odst. 1), tak i uvedení a rozšiřování pravdivých údajů (odst. 2) o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele, pokud jsou tyto způsobilé přivodit soutěžiteli újmu.

Tímto je totiž popřena samotná podstata srovnávací reklamy, protože srovnávací reklama, která by za situace, kdy používá pravdivé údaje, v konečném důsledku nezlehčovala jiného (srovnávaného) soutěžitele, je stěží představitelná.⁶¹ Jak vysvětluje Dana Ondřejová, „*uvádí-li soutěžitel ve srovnávací reklamě exaktně správné údaje, je splněna jedna z podmínek srovnávací reklamy, tedy podmínka objektivního srovnání obsažená v ustanovení § 2980 odst. 2 písm. c) občanského zákoníku a zřejmě také podmínka obsažená v § 2980 odst. 2 písm. a) občanského zákoníku, ale současně by nikdy nemohla být splněna posuzovaná podmínka nezlehčování, neboť by z dané reklamy pro srovnávaného soutěžitele vyplynulo, že i uvedení pravdivých údajů o jeho zboží či službách, pokud ze srovnání vyplývá, že konkurence je levnější, kvalitnější apod., je vysoce pravděpodobně způsobilé přivodit mu újmu.*“⁶² Ostatně i proto je nutno srovnávací reklamu považovat za *lex specialis* ve vztahu ke skutkové podstatě zlehčování.

V tomto ohledu byla právní úprava srovnávací reklamy obsažená v obchodním zákoníku pod ustanovením § 50a méně přísná, když zakazovala zlehčování ve vztahu

e) nezlehčuje-li soutěžitele, jeho postavení, jeho činnost nebo její výsledky nebo jejich označení ani z nich nekalým způsobem netěží, a

f) nenabízí-li zboží nebo službu jako napodobení či reprodukci zboží nebo služby označovaných ochrannou známkou soutěžitele nebo jeho názvem.“

⁶¹ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁶² Tamtéž.

k srovnávací reklamě pouze nepravdivými údaji.⁶³ Takové znění ovšem vyvolávalo otázku, zda byla směrnice řádně transponovaná, protože evropská předloha nepočítá s tím, že by snad srovnávací reklama měla být v údajích o konkurenci „pravdivá“. Právo evropské unie pro oblast srovnávací reklamy požaduje plnou harmonizaci, a členské státy se proto od kritérií stanovených v čl. 4 směrnice nemohou odchýlit.⁶⁴

Výkladem, který je kompatibilní s rozhodovací praxí Soudního dvora EU, který přikazuje vykládat srovnávací reklamu co nejpříznivěji, tedy spíše v její prospěch než neprospěch, vyplývá, že pokud budou splněny všechny podmínky přípustnosti srovnávací reklamy podle druhého odstavce ustanovení § 2980 občanského zákoníku, a srovnávací reklama bude zlehčovat soutěžitele uváděním pravdivých údajů, tak i přesto, že bude existovat způsobnost přivodit srovnávanému soutěžiteli újmu, bude nutno takovou srovnávací reklamu považovat za dovolenou. Způsobnost přivodit srovnávanému soutěžiteli újmu tu bude ostatně vždy, když produkty soutěžitele jsou méně výhodnější než produkty jiného soutěžitele, jak vyznívá zpravidla z každé srovnávací reklamy.⁶⁵ Doslovný výklad současného znění ustanovení § 2980, tedy že i zcela korektní reklama, která zlehčuje pomocí pravdivých údajů, by byla zakázána, by byl v rozporu i se samotnou směrnicí a v konečném důsledku i se záměry českého zákonodárce.

2.3 Nizozemská úprava zlehčování

Osoba, která „diskredituje“⁶⁶ svého konkurenta, může být odpovědná podle přečinu obsaženého v článku 162 knihy 6 nizozemského občanského zákoníku – generální klauzule občanskoprávního deliktu. V případě trestněprávní ochrany může být sankcionována nejen

⁶³ Ustanovení § 50a odst. 2 písm. e) zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník: „...nezlehčuje nepravdivými údaji podnik, zboží nebo služby soutěžitele ani jeho ochranné známky, firmu či jiná zvláštní označení, která se stala pro něj příznačnými, ani jeho činnost, poměry či jiné okolnosti, jež se jej týkají.“

⁶⁴ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁶⁵ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁶⁶ Vzhledem k odlišnosti právních systémů i právní terminologie Nizozemska a České republiky, budu namísto pojmu „zlehčování“ používat u popisu nizozemské právní úpravy termín „diskreditace“.

podle článku 328 bis (viz předchozí kapitola) uvedeného v části XXV. – podvod, ale také podle části XVI. – pomluva, konkrétně podle článků 261 a 266 nizozemského trestního zákoníku.⁶⁷

Předpokládá se, že kdo vydá diskreditující tvrzení o soutěžiteli nebo jeho obchodu, tak učinil s úmyslem jej poškodit. V takovém případě je irrelevantní, zda tvůrce tvrzení výslovně zmíní jméno soutěžitele, příp. obchodní firmu. Postačí totiž jakékoliv označení, které je dostatečné pro jeho identifikování.⁶⁸ I v takových případech se však obchodník může odvolávat na svobodu projevu.⁶⁹

Méně přísná pravidla se aplikují v případě, kdy nejsou zdrojem diskreditujících prohlášení obchodní strany, ale různé instituce, jako jsou například organizace spotřebitelů, které chtějí svým členům poskytovat objektivní informace o stavu na trzích. Typickým případem v této oblasti jsou zejména situace, kdy tyto organizace chtějí své členy varovat před rizikem u různých produktů nebo metod prodeje.⁷⁰

Důkazní břemeno v případě diskreditujícího chování mezi soutěžiteli v těchto případech nese zejména ten, kdo zavádějící tvrzení šířil, a to s ohledem na správnost nebo úplnost skutkových okolností, které byly uvedeny v oznámení nebo které jsou v důsledku toho navrženy, a na nichž je založen údajný zavádějící charakter tvrzení. Výchozí právní úpravu nalezneme v ustanovení článku 195 knihy 6 nizozemského občanského zákoníku.

⁶⁷ De Vrey, R. W. *In Henning-Bodewig, F. International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 415.

⁶⁸ De Vrey, R. W. *Towards a European Unfair Competition law – A Clash Between Legal Families*, Koninklijke Brill NV, Leiden, 2006. ISBN 9789047417606, str. 111.

⁶⁹ De Vrey, R. W. *In Henning-Bodewig, F. International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 416.

⁷⁰ Tamtéž, str. 416.

3. Vývoj právní úpravy

3.1 První zmínky o zlehčování na konci 19. století a počátku 20. století

Zlehčování jako právní institut se poprvé objevuje v zákoně č. 111/1927 Sb. z. a n., o ochraně proti nekalé soutěži, (dále jen „zákon o ochraně proti nekalé soutěži“). Před přijetím tohoto zákona ucelená právní úprava nekalé soutěže neexistovala a hospodářská soutěž podléhala obecným soukromoprávním předpisům, pouze okrajově byla dotčena některými speciálními právními předpisy v oblasti ochrany spotřebitelů.⁷¹

Pojem nekalé soutěže i prvky zlehčování byly však už v této době dostatečně známe, což dokládá i zmínka v Ottově naučném slovníku z roku 1889. Ten nekalou soutěž vysvětluje pod heslem konkurence. „*Pozornost zákonodárcův budí zejména též užívání nekalých, mravně zavržitelných prostředků, aby se jimi dosáhlo neoprávněných výhod naproti konkurentům (tak zv. nekalá soutěž, concurrence déloyale).*“⁷² Definice dále rozvádí jednotlivé skutkové podstaty nekalé soutěže a současný pojem zlehčování popisuje jako „*nepravdivá tvrzení, jimiž jednotlivec hledí zlehčiti a poškoditi ostatní konkurenty*“ nebo jako „*nepravdivé a klamné udaje v inzeratech a plakátech*“⁷³. Tato definice nekalé soutěže se zdá býti na svou dobu pokroková, Filip Winter ji dokonce ve svém odborném článku i po více jak sto letech v roce 2002 pokládal za živou.⁷⁴ V dnešní době by však pravděpodobně neobstála, především chybí podmínka jednání v hospodářském styku či v hospodářské soutěži a způsobilost přivodit újmu. U popisu jednání, které by v dnešní době naplňovalo skutkovou podstatu zlehčování, pak lze polemizovat nad tím, zda by ochrana pouze před nepravdivými údaji byla dostačující, zvláště když současná úprava poměrně přísně zakazuje zlehčování i pomocí pravdivých údajů.

⁷¹ Havlín, M. Historický vývoj právní úpravy nekalé soutěže, *Právník*, 1996, č. 9. ISSN 0231-6625, str. 822.

⁷² Otto, J. a kol. *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí*, čtrnáctý díl, Praha, J. Otto, 1899, str. 712.

⁷³ Tamtéž, str. 712.

⁷⁴ Winter, F. *Zákon č. 111 Sb. z. a n. proti nekalé soutěži z roku 1927* [online], Epravo.cz, 2002 [cit. 2018-02-13]. Dostupný na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-c-111-sbza-n-proti-nekale-soutezi-z-roku-1927-20256.html>.

3.2 Zákon o ochraně proti nekalé soutěži z roku 1927

Ucelenou úpravu práva na ochranu proti nekalé soutěži do právního řádu Československé republiky přinesl až zákon o ochraně proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, který nabyl účinnosti dne 28. ledna 1928 a platil na našem území až do konce roku 1950. Jeho tvůrci se inspirovali říšskokoněmeckým zákonem o nekalé soutěži z roku 1909 a byl založen na smíšeném systému, tj. podpůrná generální klauzule a kazuistika.⁷⁵ Samotný zákon se pak dělil na pět hlav. Hlava I., ochrana soukromoprávní, obsahovala ve svém ustanovení § 1 generální klauzuli nekalé soutěže, ve svém ustanovení § 10 pak skutkovou podstatu zlehčování. Z dnešního hlediska je zajímavé, že zákon poskytoval také trestní ochranu proti nekalé soutěži – Hlava II., ochrana trestní. Ta ve svém ustanovení § 27 upravovala přečin zlehčování. Hlava III. pak pojednávala o ustanoveních správních, hlava IV. o ustanoveních všeobecných a hlava V. o ustanoveních závěrečných.

Zákon o ochraně proti nekalé soutěži ve svém § 10 odst. 1 stanovil, že *„kdo za účelem soutěže učiní nebo rozšiřuje o poměrech podniku údaje (§ 2, odst. 2.) způsobilé poškodit podnik, může být, pokud nedokáže jejich pravdivost, žalován, aby se zdržel těchto údajů i jejich rozšiřování, odstranil závadný stav a nahradil škodu z tohoto vzniklou. Též může být žalován, aby na své útraty v jednom nebo v několika časopisech, jež soud určí, uveřejnil odvolání zlehčení.“* Od konce 19. století, kdy Ottův slovník za nekalou soutěž považoval nepravdivá tvrzení, jimiž jednotlivec hledí zlehčiti a poškodit ostatní konkurenty, tedy došlo k výraznému posunu, když s účinností tohoto zákona platil zákaz zlehčování pravdivými i nepravdivými údaji. Podle odst. 2 totiž platilo, že *„stejným způsobem může být nastupováno proti tomu, kdo za účelem soutěže, nejsa zvláštní okolností nucen, učiní údaje pravdivé u vědomí, že mohou podnik ve značné míře ohroziti.“* Z dikce těchto ustanovení vyplývá, že prvorepubliková úprava zlehčování byla oproti současné úpravě mnohem liberálnější, když připouštěla důkaz pravdy jako obranu proti nekalosoutěžní žalobě a zákaz pravdivého zlehčování v případě hrozby kvalifikované újmy, jejíž existence musela být kryta zaviněním žalovaného.⁷⁶ Stejně jako dnes, na subjektivní stránce jednání nezáleželo.

⁷⁵ Havlín, M. Historický vývoj právní úpravy nekalé soutěže, *Právník*, 1996, č. 9. ISSN: 0231-6625, str. 823.

⁷⁶ Patěk, D. Nad zákazem pravdivého zlehčování konkurenta [online], *Obchodní Právo*, 2010 [cit. 2018-02-13]. ISSN 1210-8278. Dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Hlava II. zákona o ochraně proti nekalé soutěži pak obsahovala trestněprávní skutkovou podstatu zlehčování, která představovala závažnější narušení hospodářské soutěže než skutková podstata zlehčování dle ochrany soukromoprávní, viz ustanovení § 27 zákona: „*Přečinu zlehčování se dopouští, kdo za účelem soutěže učiní nebo rozšiřuje o poměrech podniku údaje (§ 2, odst. 2.), o nichž ví, že jsou nepravdivé a způsobilé poškodit tento podnik.*“ Dle prvorepublikové judikatury však ke spáchání přečinu zlehčování stačilo i učinění nebo rozšiřování údaje částečně pravdivého či pravdivého, pokud byly upraveny příliš široce a uzpůsobeny tak, že vykonávaly na zákazníka zlehčovaného podniku týž účinek jako údaj objektivně nesprávný.⁷⁷ V posuzovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 4. 2. 1931 obžalovaný rozšiřoval údaj o velkouzenáři Josefovi J., který odebíral zboží od žalobce: „...*když on (t. j. soukromý žalobce) kupuje střeva ode mně a já vám je tedy mohu dát laciněji*“, takový výrok dle Nejvyššího soudu Československé republiky naplňoval skutkovou podstatu přečinu zlehčování. Obžalovaný sice dokázal, že žalobci dodával určité množství střev, ale pouze v hodnotě 5.220 Kč. Takový úhrn hodnoty zboží pokládal soud pouze za nepatrný v porovnání s tím, že velkouzenář objednává od žalobce zboží v hodnotě 150.000 Kč za rok. Dle soudu tak velkouzenář musel mít dojem, že soukromý obžalobce kupuje všechna střeva, která dodává velkouzenáři, od obžalovaného. V této souvislosti se prvorepubliková judikatura velmi podobá současné judikatuře, když Vrchní soud v Praze⁷⁸ v roce 2000 konstatoval, že závadným údajem může být informace sice pravdivá, ale učiněná v takové souvislosti a s takovými okolnostmi, že je takový údaj zkreslující.

Pro naplnění subjektivní stránky přečinu zlehčování dle judikatury postačoval i *dolus eventualis* (úmysl nepřímý)⁷⁹ a trestný byl i pokus. Dle ustanovení § 37 zákona o ochraně proti nekalé soutěži se přečin zlehčování trestal vězením od čtrnácti dnů do šesti měsíců nebo peněžitým trestem od dvou set do padesáti tisíc Kč, anebo obojím tímto trestem.

Institut oprávněné obrany nebyl prvorepublikové judikatuře neznámý, a to i přesto, že v zákoně o ochraně proti nekalé soutěži o něm nebyla zmínka. Tak například Československý nejvyšší soud v roce 1931 vyslovil rozhodnutí, ve kterém se požadavky na oprávněnou obranu

⁷⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 4. 2. 1931, sp. zn. Zm I 269/30, (Vážný č. 4059 tr.).

⁷⁸ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2000, sp. zn. 3 Cmo 23/99 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy* (2000–2010). II. díl. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-410-0, str. 101.

⁷⁹ Tamtéž.

podobaly těm dnešním. „Pokud v údajích rozšiřovaného letáku jest spatřovati zlehčování ve smyslu § 10 zák. I obrana proti nekalé soutěži musí býti oprávněná a slušná. I pod formou úsudku mohou se skrývati skutkové údaje. Nevyhledává se, by zlehčení bylo urážlivého rázu.“⁸⁰ Požadavek slušnosti obrany proti nekalé soutěži byl v období první republiky pravděpodobně chápán tak, že rozšiřované údaje mají být pravdivé. Dnešní předpoklad subsidiarity však v tomto výroku není tak výrazný, a to především s ohledem na pouhý zákaz jejího urážlivého rázu a požadavku slušnosti. V roce 1935 pak československý Nejvyšší soud doplnil, že „soutěž a obrana v soutěži mezi subjekty je sama o sobě přípustná, nesmí však vybočiti z mezí zákonem proti nekalé soutěži stanovených.“⁸¹

3.3 Institut zlehčování od roku 1948 do roku 1991

Po nastolení komunistického politického režimu po únoru 1948 byla ekonomika řízena plánovitě státem, tržní hospodářství bylo zrušeno a docházelo ke znárodnění a konfiskaci soukromého majetku. Soutěžního práva již nebylo zapotřebí, protože pro skutečnou hospodářskou soutěž nebyl prostor. Vývoj institutu zlehčování v tomto období prakticky stagnoval a přijata byla pouze ustanovení pojednávající o nekalé soutěži obecně, mezinárodní závazky⁸² nás totiž nutily, aby byly alespoň formálně některé prvky soutěžního práva zachovány. Dne 1. ledna 1951 nabyl účinnosti zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, který zrušil veškeré předpisy upravující oblast hospodářské soutěže. Občanský zákoník pojednával o nekalé soutěži pouze v jediném ustanovení, a to v § 352⁸³, které bylo koncipováno jako odpovědnost za škodu způsobenou v hospodářském styku. Ustanovení bylo vzhledem k politickým a ekonomickým okolnostem přijato do československého právního řádu jen s ohledem na mezinárodní závazky státu vyplývající z Pařížské unijní úmluvy na ochranu

⁸⁰ Rozhodnutí Československého Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 1931, sp. zn. Rv I 1230/30, (Vážný č. 11142).

⁸¹ Rozhodnutí Československého Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 1935, sp. zn. Zm II 157/3, (Vážný č. 5362).

⁸² Především Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883, revidovaná v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934, v Lisabonu dne 31. října 1958 a ve Stockholmu dne 14. července 1967 a vyhlášená pod č. 64/1975 Sb. (ve znění vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 81/1985 Sb.).

⁸³ Ustanovení § 352 odst. 1 zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník: „Na tom, kdo se octne v hospodářském styku v rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým poškodit soutěžitele, může se každý soutěžitel, který tímto jednáním utrpěl škodu, nebo jemuž škoda přímo hrozí, domáhat, aby se zdržel takového jednání a odstranil závadný stav jím způsobený. Kdo věděl, že jeho jednání je způsobilé poškodit soutěžitele, je povinen mu nahradit způsobenou škodu.“

průmyslového vlastnictví, jak poznamenávala též důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona.⁸⁴ Zákon č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, ani občanský zákoník, zákon č. 40/1964 Sb., úpravu nekalé soutěže neobsahovaly.

Obecná trestněprávní ochrana nekalé soutěže existovala během komunistického režimu taktéž pouze povrchně. Dne 1. srpna 1950 nabyl účinnosti zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, který problematiku nekalé soutěže upravoval v ustanovení § 258.⁸⁵ Obdobnou formulaci používal i trestní zákon z roku 1961 ve svém ustanovení § 149.

Těchto ustanovení nebylo v období plánovaného hospodářství vůbec použito s výjimkou kratičkého období prvního pokusu o ekonomickou reformu z roku 1968, kdy byly řešeny dva případy tzv. otrockého napodobení.⁸⁶

3.4 Zákon č. 103/1990, kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník

V návaznosti na ústavní zakotvení regulace hospodářské soutěže v čl. 13 ústavy ČSFR proběhla novela hospodářského zákoníku (zákon č. 109/1964 Sb.) zákonem č. 103/1990⁸⁷, který mj. ve svém ustanovení § 119d stanovil, že organizace nesmí ve své podnikatelské činnosti jednat způsobem, který je v rozporu s dobrými mravy soutěže a může poškodit jiné soutěžící organizace. Druhý odstavec pak stanovil, že v rozporu s dobrými mravy jsou mj. zejména falešné údaje při provozování obchodu, které by mohly poškodit dobrou pověst podniku, výrobků nebo průmyslové nebo obchodní činnosti soutěžitele.

Spojení „falešné údaje“ pokládám v této souvislosti za problematické. Pod pojmem „falešné údaje“ si lze představit lživé, podvodné, chybné či nesprávné údaje. Pouze vzdáleně bychom tomuto přídavnému jménu mohli přidělit synonymum „nepravdivé“. Ve srovnání se současnou i prvorepublikovou právní úpravou, ve kterých nalezneme jednoznačné formulace, jako „pravdivé a nepravé údaje“, považuji takové ustanovení za nejasné a umožňující mnoho

⁸⁴ Vilhelmová L. *Historický exkurz do právního vývoje nekalé soutěže v českých zemích do roku 1992* [online], Epravo.cz, 2013 [cit. 2018-02-13]. Dostupný na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/historicky-exkurz-do-pravniho-vyvoje-nekale-souteze-v-ceskych-zemich-do-roku-1992-91931.html>.

⁸⁵ Ustanovení § 258 zákona č. 86/1950 Sb., trestní zákon: „*Kdo jednáním, které je v rozporu s předpisy upravujícími soutěž v hospodářském styku nebo se zvyklostmi soutěže, úmyslně vážně ohrozí hospodářský chod nebo rozvoj podniku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.*“

⁸⁶ Munková, J. *Právo proti nekalé soutěži*, 3. vydání, C.H. Beck Praha, 2008. ISBN 978-80-7179-543-8, str. 27.

⁸⁷ Havlín, M. *Historický vývoj právní úpravy nekalé soutěže*, *Právník*, 1996, č. 9. ISSN 0231-6625, str. 828.

různých způsobů výkladu. Je navíc dle mého názoru v rozporu s gramatickým výkladem práva, aby se pod pojem „falešné údaje“ daly zařadit i údaje pravdivé, což s ohledem na dobu vzniku tohoto ustanovení (tj. doba prudkého rozmachu hospodářské činnosti a potřeba dostatečné informovanosti spotřebitelů) považuji za značný deficit.

Ačkoliv toto ustanovení nebylo v rozhodovací činnosti soudů použito a jeho formulaci pokládám za nedostatečnou, dále postrádám například specifikaci podniku, výrobků nebo průmyslové činnosti soutěžitele, které by falešné údaje mohly poškodit, zlehčování znovu dostalo v zákoně prostor, i když bez označení za samostatnou skutkovou podstatu nekalé soutěže. Ustanovení bylo účinné od 1. května 1990 do 31. prosince 1991.

3.5 Zlehčování v obchodním zákoníku

Obchodní zákoník nabyl účinnosti 1. ledna 1991 a úpravu nekalé soutěže obsahoval v ustanoveních § 44 - 52. Úprava byla z velké části inspirována prvorepublikovým zákonem o ochraně proti nekalé soutěži. Vedle generální klauzule tak byly definovány i některé zvláštní případy nekalosoutěžního jednání, mezi které bylo zlehčování zařazeno. Po více jak čtyřiceti letech tak znovu existoval tzv. smíšený systém, tj. suppletorní (podpůrná) generální klauzule a kazuistika.

Skutková podstata zlehčování byla definována v ustanovení § 50 obchodního zákoníku, a do přijetí zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, toto ustanovení nebylo jakkoliv novelizováno. Po rekodifikaci soukromého práva byla skutková podstata zlehčování do občanského zákoníku převzata pouze s drobnou formulační změnou. Stejně jako v prvorepublikové úpravě bylo možné zlehčovat ostatní soutěžitele pravdivými i nepravdivými údaji. Zlehčování nepravdivými údaji nastalo, pokud jej soutěžitel uvedl nebo rozšiřoval o poměrech, výrobcích nebo výkonech jiného soutěžitele a tyto údaje byly zároveň způsobilé mu přivodit újmu. U zlehčování pomocí pravdivých údajů (§ 50 odst. 2 obchodního zákoníku) platila v zásadě stejná formulace, avšak podmínky uvedení a rozšiřování musely být naplněny kumulativně, tj. namísto spojky „nebo“ byla zákonodárcem použita spojka „a“. Zároveň

musely být naplněny podmínky generální klauzule nekalé soutěže definované v ustanovení § 44 obchodního zákoníku⁸⁸

Obchodní zákoník obsahoval na rozdíl od zákona o ochraně proti nekalé soutěži z roku 1927 i institut oprávněné obrany, který bez jakýchkoliv modifikací platí dodnes. Podle ustanovení § 50 odst. 2, druhá věta, „...*nekalou soutěží však není, byl-li soutěžitel k takovému jednání okolnostmi donucen (oprávněná obrana)*“. Jednající soutěžitel tak k tomu, aby dosáhl bez prodlení odvrácení účinků jednání druhého soutěžitele na své soutěžní postavení, neměl tomuto jednání rovnocennou jinou volbu než právě institut oprávněné obrany.⁸⁹

V odborné literatuře se v souvislosti s úpravou zlehčování podle obchodního zákoníku objevily názory, že zlehčování pomocí pravdivých údajů je upraveno příliš přísně a nepřizpůsobuje se podmínkám volné soutěže. Například Luděk Lisse ve svém článku z roku 2008 zmiňuje, že by bylo vhodné vrátit se k prvorepublikové úpravě zlehčování.⁹⁰ Ta připouštěla důkaz pravdy jako úspěšnou obranu proti nekalosoutěžní žalobě. Dle jeho názoru prvorepubliková judikatura tak přísná nebyla a za zlehčování považovala jen šíření údajů nepravdivých. Kdyby se zákonodárce rozhodl k takové úpravě vrátit, došlo by dle jeho slov k většímu rozmachu hospodářské soutěže a k větší liberalizaci relevantního trhu. V konečném důsledku by z liberálnější úpravy těžili i soutěžitelé, kteří „hrají fair“ a sekundárním efektem by byla i prosperita spotřebitelů.⁹¹

Podobný názor vyjadřuje ve svém článku z roku 2010 i Daniel Patěk. Ten tvrdí, že kdyby zákonodárci projevili při formulaci § 50 obchodního zákoníku mnohem méně kreativity a pouze převzali znění ustanovení § 10 zákona o ochraně proti nekalé soutěži bylo by to pro současnou společnost vhodnější, to pak zejména v kontrastu s prvorepublikovým chápáním zákazníka jako osoby jen běžně pozorné a opatrné. Je tedy nelogické, že při dnešním striktnějším pojetím průměrného spotřebitele jako osoby dostatečně informované,

⁸⁸ Ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník: „*Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Nekalá soutěž se zakazuje.*“

⁸⁹ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁹⁰ Lisse, L. Zlehčování, *Právo: časopis pro právní teorii a praxi*, 2008, 1(2). ISSN 1802-9116, str. 47.

⁹¹ Tamtéž, str. 49.

zákonodárce brání v přístupu pravdivých, byť častokrát závadných údajů.⁹² Především pak Daniel Patěk kladně hodnotí, že podle prvorepublikového zákona bylo pravdivé zlehčování zakázáno v případě hrozby kvalifikované újmy, jejíž existence musela být kryta zaviněním žalovaného (§ 10 odst. 2 zákona o ochraně proti nekalé soutěži).⁹³

V zásadě si myslím, že kritika předchozích dvou zmíněných autorů je oprávněná a bylo by vhodné, aby současná úprava zlehčování pravdivými údaji byla liberálnější. To především kvůli současnému normativnímu modelu průměrného spotřebitele, který je dle rozhodovací praxe soudů a práva EU vymezen jako spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, a to s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory. Nesouhlasím však s tvrzením Ludka Lisseho, že prvorepubliková judikatura za zlehčování považovala jen šíření údajů nepravdivých⁹⁴, když Nejvyšší soud Československé republiky v roce 1931 vyslovil názor, že „...I údaj pravdivý nebo částečně pravdivý může býti podle okolností nepravdivým údajem ve smyslu § 27 zák. o nekalé soutěži, je-li upraven příliš všeobecně a uzpůsoben tak, že vykoná na zákazníka zlehčovaného podniku týž účinek jako údaj objektivně nesprávný“⁹⁵, viz výše v kapitole 3.2.

3.6 Zlehčování po rekodifikaci soukromého práva a trestní zákoník z roku 2009

Skutková podstata zlehčování je s účinností od 1. 1. 2014 zařazena pod ustanovením § 2984 občanského zákoníku. Z obchodního zákoníku byla přenesena pouze s drobnými formulačními změnami. Slovo „výrobků“ v obou odstavcích nahradil zákonodárce jednotným číslem, totéž se stalo v prvním odstavci z „nepravdivé údaje“ na jednotné číslo a v druhém odstavci z „pravdivých údajů“ taktéž na jednotné číslo. Dle názorů v odborné literatuře lze tuto změnu hodnotit kladně, protože odstranila pochybnosti o tom, zda je nezbytné uvedení a rozšiřování více údajů k naplnění skutkové podstaty zlehčování nebo skutkovou podstatu

⁹² Patěk, D. Nad aktuální podobou práva proti nekalé soutěži (nejen) v občanském zákoníku [online], *Obchodněprávní revue* 3/2016 [cit. 30.10.2018]. ISSN 1803-6554, str. 65. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁹³ Patěk, D. Nad zákazem pravdivého zlehčování konkurenta [online], *Obchodní Právo*, 2010 [cit. 2018-02-13]. ISSN 1210-8278. Dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁹⁴ Lisse, L. Zlehčování, *Právo: časopis pro právní teorii a praxi*, 2008, 1(2). ISSN 1802-9116, str. 48.

⁹⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 4. 2. 1931, Zm I 269/30, (Vážný 4059 tr.).

naplní i uvedení a rozšiřování pouze jediného údaje.⁹⁶ Beze změny však zůstalo v obou odstavcích slovo „výkonech“. Je tedy otázkou, proč zákonodárce zvolil množné číslo pro výkony soutěžitele a naopak jednotné číslo ohledně zlehčování výrobku, když zlehčování může být i jednotlivý soutěžitelův výkon komplexnějšího charakteru (např. architektonický návrh).⁹⁷ Dle mého názoru se v tomto případě jedná spíše o nepozornost zákonodárce, nikoliv o jeho úmysl.

Současně je v právním řádu zakotvena trestní ochrana proti nekalé soutěži, kdy zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“) ve svém ustanovení § 248 odst. 1 definuje trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže a pod jednotlivými písmeny pak vyjmenovává jednotlivé skutkové podstaty tak, jak jsou definovány v občanském zákoníku. „*Kdo poruší jiný právní předpis o nekalé soutěži tím, že se při účasti v hospodářské soutěži dopustí f) zlehčování ..., a způsobí tím ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*“ Trestní zákoník tak na rozdíl od občanského zákoníku vyžaduje, aby újma byla většího rozsahu, způsobena přitom může být nejen jiným soutěžitelům, ale i spotřebitelům. Opatření neoprávněné výhody je formulací, kterou v občanském zákoníku taktéž nenalezneme. K odpovědnosti za trestný čin podle ustanovení § 248 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, je zapotřebí v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 trestního zákoníku⁹⁸ úmyslné zavinění.

Za zmínku jistě stojí, že trestní zákoník neuvádí v předmětném ustanovení pojem škoda⁹⁹, ale pojmu újma. Tyto dva pojmy přitom nelze vnímat jako slova souznačná. Otázkou újmy ve větším rozsahu se v roce 2013 zabýval Nejvyšší soud, který ve svém rozhodnutí dovodil že, „*Újmou způsobenou jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům ve smyslu § 248 odst. 1 trestního zákoníku je jakákoli újma, která může mít jak majetkový, tak i nemajetkový*

⁹⁶ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁹⁷ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

⁹⁸ Ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb, trestní zákoník: „*K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.*“

⁹⁹ Jak je definováno v ustanovení § 138 odst. 1 trestního zákoníku: „... větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50 000 Kč ...“

*charakter. Majetková újma bude zpravidla mít povahu škody vyjádřitelné v penězích. Újma je však širší pojem než škoda, a proto zahrnuje i újmu imateriální, která se však s ohledem na to, že jde o hospodářskou soutěž, může v konečném důsledku, nikoli však bezprostředně, projevit i v majetkové sféře.*¹⁰⁰ Za imateriální újmu se obecně považuje například poškození dobré pověsti soutěžitele, jeho dobrého jména, důvěryhodnosti jeho podniku, narušení chodu nebo rozvoje podniku soutěžitele apod.

V trestněprávní rovině na rozdíl od občanskoprávní shledáváme výslovný požadavek na způsobení újmy v souvislosti s nekalosoutěžním jednáním. Podle občanského zákoníku je stěžejní, zda je toto jednání objektivně způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům a pro jeho postih tedy zcela postačí, že vznik újmy pouze hrozí. Naopak, u trestného činu podle ustanovení § 248 trestního zákoníku je způsobení újmy jedním z pojmových znaků.¹⁰¹

¹⁰⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 5 Tdo 893/2013.

¹⁰¹ Kališ, P., Hrbálová, Z. *K trestnému činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže* [online], Epravo.cz, 2014 [cit. 2018-02-13]. Dostupný na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-trestnemu-cinu-porusen-predpisu-o-pravidlech-hospodarske-souteze-95268.html>.

4. Zlehčování nepravdivým X pravdivým údajem

Z hlediska aplikace ustanovení § 2984 odst. 1 pojednávajícího o nepravdivém údaji se vyžaduje, aby soutěžitel zlehčující údaj uvedl nebo rozšiřoval, i když často bývá obojí. Prakticky to znamená, že postačí i jednorázové uvedení nepravdivého zlehčujícího údaje, který se nemusí uskutečnit veřejně (např. dodavatel při obchodním jednání s odběratelem zlehčí nepravdivým údajem svého konkurenta, který by také mohl přicházet v úvahu jako dodavatel) a který je způsobilý tomuto soutěžiteli přivodit újmu.¹⁰² Jak již bylo popsáno v předchozích kapitolách této diplomové práce, druhý odstavce daného ustanovení pojednává o šíření údajů pravdivých. V tomto případě pak platí, že aby byla naplněna skutková podstata zlehčování, musí být závadný údaj uveden a zároveň rozšiřován, opět za podmínky, že jde o údaj způsobilý přivodit soutěžiteli újmu. Tato úprava dle Petra Hajna vychází z obecnějšího názoru, že soutěžitel není tím nejpovolanějším, kdo by měl posuzovat poměry, výkony nebo výrobek jiného soutěžitele.¹⁰³ Právní teorie dovozuje, že uvedení a rozšiřování nejsou dvě odlišné činnosti.¹⁰⁴ Dle Daniela Patěka představuje rozšiřování kvalifikovanou formu uvedení, kterým je určitá informace sdělována většímu, blíže neomezenému okruhu osob, a to pomocí prostředku způsobilého automaticky předat informace více osobám nebo opakovaným sdělováním určité konkrétní informace jednotlivým osobám.¹⁰⁵

4.1 Zlehčování pravdivým údajem

Zveřejnění pravdivých informací je nekalosoutěžním jednáním za předpokladu, že nejde o tzv. oprávněnou obranu, jak o ní hovoří druhá věta odstavce druhého ustanovení § 2984 občanského zákoníku. Pravdivým údajem je přitom dle doktríny nutno rozumět jak údaj „skutečně“ pravdivý, tak údaj sice pravdivý, avšak učiněný v takové souvislosti, že deformuje

¹⁰² Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Viz např. Eliáš, K. In Eliáš, K., Bejček, J., Hajn, P., Ježek J. a kol. *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo*. Praha: C. H. Beck, 5. vydání, 2007. ISBN 978-80-7179-583-4, s. 337, nebo Munková, J.: *Právo proti nekalé soutěži, komentář*, Praha: C. H. Beck, 3. vydání, 2008. ISBN 978-80-7179-543-8, str. 87–88.

¹⁰⁵ Patěk, D. Nad zákazem pravdivého zlehčování konkurenta [online], *Obchodní Právo*, 2010, [cit. 2018-02-13]. ISSN 1210-8278. Dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

„náhled“ na soutěžitele, tedy údaj zkreslující realitu.¹⁰⁶ Dle Dany Ondřejové může složitější situace nastat při prezentaci určité informace na internetu, kdy sice dojde k uvedení pravdivého údaje v podobě vložení kritického sloupku, článku či komentáře, ale na internetu bude tento stále přístupný k opakovanému zhlédnutí.¹⁰⁷ Zde se přikláním k názoru Dany Ondřejové, že i takový případ bude nutno považovat za „uvedení a rozšiřování“, tedy trvající jednání, nikoliv za pouhé jednorázové jednání, protože takový obsah je přístupný širokému okruhu veřejnosti ve zpravidla neomezeném časovém období. Tito uživatelé navíc dané informace mohou dále šířit a sdílet, například prostřednictvím sociálních sítí, proto je vhodné i takové jednání pojmout za „rozšiřování“.

V českém právu se lze setkat s mnoha případy, kdy soud konstatoval, že šíření pravdivých informací naplnilo znaky nekalé soutěže. Typickým rozhodnutím, kdy šířené informace byly spolehlivě a objektivně pravdivé, je například rozhodnutí Vrchního soudu v Praze z roku 2002¹⁰⁸, kdy soud dovodil jako nekalosoutěžní sdělení, která soutěžitel poskytuje zákazníkům o tom, že jiný soutěžitel nevlastní prohlášení o shodě či certifikát státní služebny povolující prodej. Soud totiž dospěl k závěru, že pokud soutěžitel nabytí takové informace, že žalobce nemá pro svůj prodej potřebná (veřejnoprávní) osvědčení, pak nápravy či postihu se žalobce mohl domáhat upozorněním příslušným orgánům, oprávněných žalobce v tomto zkontrolovat.

Podobný případ představuje rozhodnutí pod spisovou značkou VS Praha 3 Cmo 195/2009¹⁰⁹, kdy Vrchní soud judikoval, že je v rozporu s dobrými mravy soutěže a spadá pod nekalosoutěžní jednání podle § 50 obchodního zákoníku (zlehčování), pokud soutěžitel informoval zákazníky pomocí letáků a transparentů o tom, že konkurentka nedodrží doby splatnosti a dlouhodobě neplní smluvní podmínky.

Typickým případem, kdy soudy neshledávají šířené pravdivé informace jako nekalosoutěžní, ačkoliv jsou způsobitelné soutěžiteli přivodit újmu, jsou údaje o výši splatných a

¹⁰⁶ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 10. dubna 2002, sp. zn. 3 Cmo 17/2002 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy*, II. díl., 1. vyd., Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-410-0, str. 180.

¹⁰⁹ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 1. prosince 2009, sp. zn. 3 Cmo 195/2009 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže*. II. díl., 1. vyd., Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-410-0, str. 444.

dosud neuhrazených závazcích dlužníka zveřejněných za účelem zajištění plurality věřitelů.¹¹⁰ Jak ale již dříve dovodil Vrchní soud v Praze, i takové postupy věřitele při ověřování podmínek pro podání návrhu na prohlášení konkurzu musí být v souladu s dobrými mravy, užity pouze pro uvedený účel a pouze v nezbytné míře šířit údaje o svém dlužníkovi.¹¹¹

V jiných situacích se můžeme setkat s šířením informací, které již nejsou takovou mírou objektivní a jejich pravdivost je méně ověřitelná. Takové informace představují spíše hodnotící soudy. Tak například v 90. letech Vrchní soud v Praze jako nekalosoutěžní posoudil šíření informací o druhém soutěžiteli, že při vyřizování zakázek plýtvá s finančními prostředky a nedodrжуje ujednání ve smlouvách o dílo.¹¹² Pmlouvající konkurent nebyl v řízení schopen svá tvrzení řádně doložit. V dalším případě, kdy jen stěží lze ověřit pravdivost informací pro jejich subjektivnost, Vrchní soud pod spisovou značkou 3 Cmo 156/95 judikoval, že pod jednání nekalé soutěže lze podřadit i případ, pokud dopis s nabídkou služeb (náborový leták) jakkoli naznačuje, že u druhého soutěžitele se určitému druhu služeb nevěnuje patřičná pozornost, protože jsou považovány za málo důležité či okrajové.¹¹³

V úvodu této kapitoly jsem zmínila, že pravdivým údajem se rozumí jak údaj skutečně pravdivý, tak i údaj sice pravdivý, avšak učiněný v takové souvislosti a s ohledem na takové okolnosti, že je zkreslující. Takovým případem je například následující případ, kdy obchodník šířil mezi obchodními partnery žalobce údaj o „vyloučení“ žalobce z určitého kooperačního systému pro údajné hrubé porušování smluvních podmínek.¹¹⁴ „Vyloučení“ ale neodpovídalo sjednanému možnému způsobu ukončení smluvních vztahů. I v takovém případě nelze zpochybnit závěr soudu, že tímto jednáním byla zpochybněna důvěryhodnost žalobce jako smluvního partnera (a tedy jde o údaj způsobilý přivodit žalobci újmu) a žalovaný naplnil tímto jednáním skutkovou podstatu zlehčování. Z provedeného dokazování totiž vyplynulo, že žalobce sice přestal být součástí zmíněného řetězce, ovšem stalo se tak proto, že z něho z

¹¹⁰ Viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23.10. 2003, sp. zn. 29 Odo 106/2001.

¹¹¹ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 1998, sp. zn. 3 Cmo 109/98 In Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹¹² Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 1012/95 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže*. Praha: C.H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-256-X, str. 211.

¹¹³ Munková, J. *Právo proti nekalé soutěži, komentář*, Praha: C. H. Beck, 3. vydání, 2008. ISBN 978-80-7179-543-8, str. 91 (odkaz na rozhodnutí publikované v Soudních rozhledech č. 11/1999, s. 372).

¹¹⁴ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2000, sp. zn. 3 Cmo 23/99 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže*. II. díl, 1. vyd., Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-410-0, str. 101.

vlastní iniciativy vystoupil, a nikoli proto, že by jej žalovaný vyloučil pro hrubé porušování smluvních podmínek. Odvolací soud následně nepovažoval za potřebné provádět další dokazování, protože žalovaný netvrdil, že by uvedené oznámení mělo být oprávněnou obranou oproti nekalosoutěžnímu jednání žalobce. Z pohledu naplnění skutkové podstaty zlehčování bez tvrzené oprávněné obrany tedy není rozhodné, zda údaje, jež byly šířeny, byly údaje pravdivé či nikoliv.

4.2 Zlehčování nepravdivým údajem

Nepravdivým údajem rozumíme takový údaj, který objektivně neodpovídá realitě. Taková nepravdivost by přitom měla být „kvalifikovaná“, tedy měla by se týkat relevantního údaje a nikoliv významově zanedbatelného či okrajového, neboť jedině tak lze dosáhnout potřebné způsobilosti přivodit zlehčovanému soutěžiteli újmu.¹¹⁵ Ze znění zákona přitom vyplývá, že způsobilost je podmíněna tím, jak sdělení chápou ti, vůči nimž bylo učiněno, nikoliv jak je zlehčovatel zamýšlel. Zvláště závažné případy sdělování nepravdivých údajů o určité osobě mohou naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu pomluvy podle ustanovení § 184 trestního zákoníku, (odstavec 1: *„kdo o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok“*, odstavec 2: *„odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem“*).

Jak bylo uvedeno na začátku této kapitoly, u nepravdivých údajů je situace přísnější, když zákonodárci postačuje, aby byl nepravdivý údaj byť jen uveden. Z konfrontace pojmů uvádění a šíření pak dle teorie vyplývá, že uvedení ve smyslu zlehčování bude postižitelné i v případě pouhého soukromého sdělení.¹¹⁶ Takovým praktickým příkladem je např. rozhodnutí

¹¹⁵ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹¹⁶ Munková, J. *Právo proti nekalé soutěži, komentář* [online], Praha, C. H. Beck, 3. vydání, 2008 [cit. 9.11.2018]. ISBN 978-80-7179-543-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

Vrchního soudu v Praze pod spisovou značkou 3 Cmo 1012/1995¹¹⁷, kdy tento soud dovodil, že dopis soutěžitele generálnímu řediteli zákazníka, hodnotící úroveň služeb, jež mu poskytuje jiný soutěžitel, nelze považovat za soukromou korespondenci právě pro soutěžní zájem pisatele a je tudíž nekalou soutěží.

Nepravdivosti údajů si soutěžitel, který je šíří nebo uvádí, nemusí být vědom, např. převzal údaje z oficiální tiskové zprávy, v níž došlo k omylu.¹¹⁸ Zavinění by se zkoumalo, kdyby z titulu nekalé soutěže bylo požadováno přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu nebo náhrada škody.¹¹⁹

Příkladem nekalosoutěžního jednání, kdy byly šířeny nepravdivé informace se zabýval také Nejvyšší soud v roce 2013.¹²⁰ Žalovaná si nechala v týdeníku zveřejnit inzerát s textem „Hledáme další věřitele firmy P. B. CZ-E.NET, za účelem společného postupu při vymáhání pohledávek, popřípadě kvůli podání konkursu. Informace na telefonu“. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalovaná neměla legitimní důvod pro podání předmětného inzerátu a následně uvedla, že neměla a nemá důvod podat návrh na zahájení insolvenčního řízení vůči žalobci. Nekalosoutěžním jednáním byla naplněna skutková podstata zlehčování a toto jednání zároveň zasáhlo do osobnostních práv žalobce.

4.3 Nizozemská úprava

Dle nizozemské judikatury je třeba rozlišovat, zda jsou diskreditující tvrzení rozšiřována s úmyslem poškodit jiného soutěžitele nebo jeho produkty anebo zda jde o tvrzení bez tohoto úmyslu. Judikatura (case law) rozlišuje také mezi tvrzeními, které se vztahují k samotným soutěžitelům, a tvrzeními, které se vztahují k soutěžitelovým produktům. Diskreditující informace, které jsou pravdivé a zároveň nejsou šířeny s úmyslem poškodit soutěžitele nebo jeho výrobky, jsou téměř vždy dovoleny. Výjimkou je například pokud autor mohl předpokládat, že tvrzení soutěžitele poškodí nebo pokud porušil ustanovení o standardech

¹¹⁷ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 1012/1995 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže*. Praha: C. H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-256-X, str. 211.

¹¹⁸ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3. Dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1924/2012.

náležitě péče na základě jiných okolností.¹²¹ Takovou okolností může být například to, že byl o vydání diskreditujících informací požádán. Výchozím rozsudkem nizozemského Nejvyššího soudu v tomto případě je judikát pod spisovou značkou NJ 1966 – 390.¹²² Z něj vyplývá, že šíření pravdivých informací, které nemají za cíl poškodit jiného soutěžitele nebo jeho výrobky, je téměř vždy dovolené. Výjimkou je například pokud autor mohl předpokládat, že tvrzení soutěžitele poškodí nebo pokud porušil ustanovení o standardech náležité péče na základě jiných okolností. Skutkový děj tohoto případu spočíval v tom, že obchodník, kterým byla v daném případě informační kancelář, poskytoval informace jinému obchodníkovi o kriminální minulosti osoby, která je v rozsudku označena jako „X“ a která se připravovala na vstup na relevantní trh mimo jiné tím, že se ucházela o místo ředitele ve firmě. Ačkoliv byly informace o kriminální minulosti pravdivé, žalobci, tedy osobě „X“, byla kvůli nim odepřena pozice ve firmě. Nejvyšší soud konstatoval, že šíření takových informací je nepřiměřené a v rozporu s pravidly nekalé soutěže, když dovedl, že informační kancelář mohla předpokládat, že osobu „X“ poškodí.

Na druhou stranu však v případech, kdy osoba nebo podnikatel vydají diskreditující informace, které jsou zaměřeny na poškození jiné osoby (konkurenta) nebo jeho výrobků a zároveň jsou takové informace pravdivé, může takové jednání být posouzeno jako dovolené, jestliže tomu nasvědčují okolnosti. Okolnostmi v tomto případě mohou být například stupeň agresivity, používání přiměřených frází, veřejný charakter, autorův vztah k adresátovi, či zda byly diskreditující informace šířeny v obraně.¹²³

Jednání, kdy prodejce kriticky vyjadřuje svůj názor na produkt, který sám prodává, není považováno za úmysl poškodit jiného soutěžitele.¹²⁴ Poukázání na osobní poměry jako je náboženství, rasa či morálka, které mají odsuzující charakter, jsou vždy zakázána.¹²⁵ Tvrzení, která jsou nepravdivá a zároveň mají diskreditující povahu, jsou naopak téměř vždy zakázána.

¹²¹ De Vrey, R. W. In Henning-Bodewig, F. *International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 416.

¹²² Rozsudek nizozemského Nejvyššího soudu (Hoge Raad) ze dne 10. června 1966, sp. zn. NJ 1966 – 390, HR 10-06-1966. Dostupné z: <https://www.navigator.nl/login>.

¹²³ De Vrey, R. W. In Henning-Bodewig, F.: *International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 415.

¹²⁴ De Vrey, R. W. *Towards a European Unfair Competition law – A Clash Between Legal Families*, Koninklijke Brill NV, Leiden, 2006. ISBN 9789047417606, str. 111.

¹²⁵ Henning-Bodewig, F. *Unfair competition law: European Union and member states*. The Hague: Kluwer Law International, 2006, International competition law series. ISBN 90-411-2329-6, str. 206.

Takovým případem je dle nizozemské judikatury rozhodnutí pod spisovou značkou NJ 1941 – 660¹²⁶, ze kterého vyplývá, že šíření nepravdivých diskreditujících informací je zakázáno téměř vždy. Skutkový děj spočíval v tom, že výrobce krmiv pro kočky šířil závadné informace pomocí dopisů ostatním soutěžitelům i spotřebitelům o tom, že jiný výrobce kočičího krmiva je schopen své výrobky prodávat laciněji než ostatní soutěžitelé, protože využívá „jistých podezřelých kontaktů“. Kromě toho dopisy obsahovaly informace, že obchodník se dopouští „dumpingu“, tedy snaží se vytlačit z trhu konkurenci a stát se prodejcem v pozici monopolu. Poté, co byly takovéto dopisy rozeslány, přišel žalobce o mnoho klientů i obchodních partnerů. Soud první instance dovodil, že informace v dopisech byly nepravdivé, a proto takové jednání nebylo v souladu s pravidly hospodářské soutěže. Kromě nepravdivých informací považoval soud první instance za nekalou soutěž také šíření informací, které by byly amorální, tedy v rozporu se společenským standardem. Za významnou skutečnost pro posouzení jednání jako nekalosoutěžního rovněž považoval, když obchodník z šíření závadných informací profituje. Odvolací soud pojal tato kritéria za nedostatečná a dodal, že pravdivost či nepravdivost závadných informací je irelevantní, stejně tak jejich morální stránka. Podle odvolacího soudu je pro klasifikaci jednání jako nekalosoutěžního rozhodující způsobilost informací přivodit újmu jinému soutěžiteli, což je v případě nepravdivých informací téměř vždy. Skutečnost, že obchodník z šíření závadných informací profituje, není pro posouzení jednání jako nekalosoutěžního nezbytná. Nakonec Nejvyšší soud konstatoval, že péče, kterou by jedna osoba měla vykonávat ve společnosti ve vztahu k jiným osobám, není řádně vykonávána v takovémto případě.

4.4 Dílčí shrnutí

Hlavním inspiračním zdrojem národních úprav práva proti nekalé soutěži je Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883, ke které Československo přistoupilo dne 5. října 1919.¹²⁷ Lisabonskou revizí Pařížské úmluvy v roce 1958 byl do článku 10 bis

¹²⁶ Rozsudek nizozemského Nejvyššího soudu (Hoge Raad) ze dne 13. března 1941, NJ 1941 – 660, HR 13-03-1941. Dostupné z: <https://www.navigator.nl/login>.

¹²⁷ Jakl, L. *Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v České republice*, 2. vydání, Praha, ÚPV 2003. ISBN 80-7282-033-8, str. 147.

doplněn nový odstavec 3, jenž upravil tři zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže. Podle bodu 2 musí jednotlivé státy zakázat „*falešné údaje při provozování obchodu, které by mohly poškodit dobrou pověst podniku, výrobků nebo průmyslové nebo obchodní činnosti soutěžitele*“. Tímto se Česká republika nezpronevřuje svým mezinárodním závazkům, pokud postihuje i uvádění pravdivých údajů, neboť se jedná o určení minima praktik, které musí jednotlivé státy na svém území zakázat.¹²⁸ Z české judikatury vyplývá, že skutečnost, zda se jednalo o pravdivé či nepravdivé informace, není pro posouzení jednání jako nekalosoutěžního podstatná, viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2000, sp. zn. 3 Cmo 23/99¹²⁹: „...Vzhledem k tomu, že žalovaný ani netvrdil, že by uvedené oznámení mělo být oprávněnou obranou oproti nekalosoutěžnímu jednání žalobce, není tedy z pohledu naplnění skutkové podstaty zlehčování rozhodné, zda údaje, jež byly dopisem z 31. 3. 1998 šířeny, byly údaje pravdivé či nikoli...“ Rozhodným pro posouzení jednání jako zlehčujícího tak bude vždy primárně způsobilost údaje přivodit soutěžiteli újmu. Závadným údajem, který je způsobilý přivodit jinému soutěžiteli újmu, je podle Dany Ondřejové možné chápat široké spektrum informací týkajících se poměrů, výkonů nebo výrobku jiného soutěžitele. Jedná se například o hodnocení či kritiku pracovních nebo výrobních postupů, obchodní politiky, hospodaření, marží, kvality zboží nebo služeb, přístupu k zákazníkům a obchodním partnerům nebo porušování právních a jiných norem apod.¹³⁰ Je však důležité připomenout, že aby se jednalo o nekalou soutěž, musí se takové jednání vztahovat k hospodářské (podnikatelské) činnosti nebo důsledkům pro tuto činnost. Stejně jako u generální klauzule nekalé soutěže postačí pouhá způsobilost přivodit újmu, vznik újmy se nevyžaduje.

Úvahou *de lege ferenda* však je, zda současná právní úprava omezující šíření pravdivých informací není příliš přísná, když důležitým aspektem hospodářské soutěže je právě dostatečná informovanost spotřebitelů. Tuto otázku jsem nastínila již v kapitole věnující se vývoji právní úpravy. Inspirační zdroj, kdy úprava nebyla natolik přísná jako dnes, můžeme nalézt například v prvorepublikovém zákoně o ochraně proti nekalé soutěži. Z ustanovení § 10 odst. 1 vyplývalo, že kdo za účelem soutěže učinil nebo rozšiřoval o poměrech podniku údaje

¹²⁸ Patěk, D. Nad zákazem pravdivého zlehčování konkurenta [online], *Obchodní Právo*, 2010 [cit. 2018-02-13]. ISSN 1210-8278. Dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

¹²⁹ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2000, sp. zn. 3 Cmo 23/99 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy* (2000–2010). II. díl. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-410-0, str. 101.

¹³⁰ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

způsobilé poškoditi podnik, musel dokázat jejich pravdivost. Z druhého odstavce pak vyplývalo, že žalován může být i ten, kdo za účelem soutěže, nejsa zvláštní okolností nucen, učiní údaje pravdivé u vědomí, že mohou podnik ve značné míře ohrozit. Odstavec třetí pak stanovil, že „žaloby podle těchto ustanovení nemají místa při vyžádaných důvěrných sděleních, dějí-li se bezplatně, leč že žalobce dokáže, že sdělení ta byla vědomě nepravdivá.“

Další inspiraci můžeme čerpat z přehledu zahraničních úprav členských států EU, který vypracovala Frauke Henig – Bodewig a ze kterého vyplývá, že pravdivá sdělení mají být zakázána hlavně tehdy, pokud je způsob sdělení nepřiměřený, urážlivý či agresivní.¹³¹ Z klíčových nizozemských rozsudků plyne, že závadné informace, které jsou pravdivé a nemají za cíl poškodit soutěžitele nebo jeho produkty, jsou téměř vždy dovolené. Výjimkou může být, pokud autor závadných informací věděl, že takové informace mohou způsobit soutěžiteli újmu nebo pokud porušil ustanovení o standardech náležité péče.¹³² Pravdivé informace, které mají za cíl poškodit jiného soutěžitele nebo jeho produkty, mohou být zakázané v závislosti na okolnostech případu. Takovými okolnostmi mohou být míra agresivity, urážlivost, veřejný charakter projevu, autorův vztah k adresátovi či zda byly diskreditující informace šířeny v obraně.¹³³

Na druhé straně je vhodné si uvědomit, že soutěžitel má přirozenou tendenci vyzdvihovat své soutěžní výkony, a naopak srážet výkony konkurence, proto jeho hodnocení či informační sdělení často nemusí být nestranná. V konfrontaci se současným pojetím definice průměrného spotřebitele, tedy osoby, která má dostatek informací, je v rozumné míře pozorná a opatrná, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (jak je vykládáno Evropským soudním dvorem), by však dle mého názoru mělo převládnout právo na dostatečnou informovanost a zmírnit podmínky naplnění skutkové podstaty zlehčování pomocí pravdivých údajů, z čehož by v konečném důsledku profitovali především spotřebitelé.

Mírnější právní úprava zlehčování pomocí pravdivých údajů by dle mého názoru mohla vypadat jako kombinace prvorepublikové úpravy a závěrů nizozemského Nejvyššího soudu v případech zlehčování (diskreditace). Souhlasím s názorem Lud'ka Lisseho, že důkaz pravdy

¹³¹ Henning-Bodewig, F. *Unfair competition law: European Union and member states*. The Hague: Kluwer Law International, 2006, International competition law series. ISBN 90-411-2329-6, str. 90.

¹³² Henning-Bodewig, F. *International handbook on unfair competition law*, München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2, str. 415.

¹³³ Tamtéž, str. 415

jako úspěšná obrana proti nekalosoutěžní žalobě by byla přijatelná jen v takovém znění, které by negenerovalo budoucí spory o to, zda je konkrétní údaj pravdivý či nepravdivý, tzn. že pravdivost údaje by musela být zřejmá z údaje samotného nebo ověřitelná z veřejně dostupných zdrojů.¹³⁴ V případě, že by pravdivost údaje nebyla zřejmá na první pohled nebo hůře ověřitelná z veřejných zdrojů, nabízí se možnost úpravy, kterou aplikuje nizozemská judikatura, tedy že šíření pravdivých informací, které cílí na poškození konkurenta nebo jeho výrobků, je nedovolené v závislosti na okolnostech případu (viz výše). V tomto ohledu se nizozemská soudní praxe velmi podobá pojetí druhého odstavce ustanovení § 10 prvorepublikového zákona o ochraně proti nekalé soutěži, tedy že ačkoliv nebyla daná osoba zvláštními okolnostmi nucena, učinila přesto údaje pravdivé s vědomím, že mohou soutěžitele ve značné míře ohrozit. Skutková podstata zlehčování pomocí pravdivého údaje *de lege ferenda* by tak z praktických důvodů mohla být kryta úmyslným zaviněním jednajícího, a to například tak, aby se skutečně prokázal cíl soutěžitele konkurenta poškodit. Osobně bych se však přikláběla spíše k variantě, že tento postup by byl aplikovatelný až po vyčerpání první možnosti, tedy že pravdivost údajů by nebyla na první pohled zřejmá a zároveň by nebylo prokázáno, že údaje byly nepravdivé.

¹³⁴ Lisse, L. Zlehčování, *Právo: časopis pro právní teorii a praxi*, 2008, 1(2), ISSN 1802-9116, str. 48.

5. Ochrana proti zlehčování

5.1 Obecně k ochraně před zlehčováním

Obecnou úpravu ochrany proti nekalé soutěži nalezneme v ustanovení § 2988 občanského zákoníku, které pojednává o nárocích, které může aktivně legitimovaná osoba uplatnit vůči rušiteli: „Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.“ Osobou aktivně legitimovanou ve sporech z nekalé soutěže, konkrétně skutkové podstaty zlehčování, bude typicky soutěžitel. Zákazníka z okruhu osob ve sporech z nekalé soutěže, skutkové podstaty zlehčování, můžeme vyloučit, když ze znění skutkové podstaty jasně vyplývá, že jeho práva nebudou takovým jednáním přímo ohrožena či porušena. Aktivně legitimované nebudou ani právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů, když takovou možnost přímo vylučuje znění ustanovení § 2989 občanského zákoníku.¹³⁵ Mezi osoby aktivně legitimované bychom dále mohli zařadit tzv. jiné osoby dotčené nekalé soutěží. Takovou osobou se dle doktríny rozumějí osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, vyjma osob zmíněných výše, tedy kromě soutěžitele, zákazníka a právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů.¹³⁶ V případě skutkové podstaty zlehčování by takovými osobami byly například osoby, jejichž podoba nebo jméno byly neoprávněně užity např. v různých propagačních materiálech.

Osobu, která může být žalována z nekalosoutěžního jednání a proti níž směřují nekalosoutěžní nároky, označujeme jako osobu pasivně legitimovanou ve sporech z nekalé soutěže. Ustanovení § 2988 občanského zákoníku označuje takovou osobu za rušitele. V případě skutkové podstaty zlehčování budou pasivně legitimovanými osobami nejčastěji samotní soutěžitelé. Výjimkou mohou být tzv. osoby pomocné, které doktrína popisuje

¹³⁵ Ustanovení § 2989 odst. 1 zákona č. 89/2012, občanský zákoník: „Právo, aby se rušitel nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav, může mimo případy uvedené v § 2982 až 2985 uplatnit též právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků.“

¹³⁶ Hajn, P. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI* [online], Praha: Wolters Kluwer, 1. vydání, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7478-630-3, dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

následujícím způsobem. „Pokud za sebe soutěžitel nechá jednat jiného, nebo mu dá k takovému jednání podnět nebo jej podporuje nebo pro sebe využije“.¹³⁷

Procesní břemeno důkazní nese ten, kdo difamující informace tvrdí. V této věci se vyjádřil například Nejvyšší soud v roce 2011:¹³⁸ „*Tvrzené difamující informace přitom musí prokázat ten, kdo je tvrdí... V uvedeném rozsahu tak žalovaná nese procesní břemeno důkazní k prokázání, že výběrové řízení („tendr“) bylo ovlivněno „korupčním prostředím“. Prokáže-li žalovaná uvedené tvrzení, je uplatněný nárok žalobkyně nedůvodný. V opačném případě bude na odvolacím soudu, aby se zabýval žalobkyní uplatněnými prostředky ochrany proti nekalé soutěži ve smyslu ustanovení § 53 obchodního zákoníku.*“

Dle ustanovení § 2988 občanského zákoníku mohou osoby postižené nekalosoutěžním jednáním proti rušiteli uplatnit nároky zdržovací, odstraňovací, na přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení, přičemž výčet je taxativní. Postižená osoba může po rušiteli požadovat jen některý z nároků nebo kumulativně hned několik nároků. Možnost uplatnit další právní prostředky dle občanského zákoníku, občanského soudního řádu či trestního zákoníku tím není dotčena.

U nároku na náhradu škody, přiměřeného zadostiučinění a vydání bezdůvodného obohacení je nezbytné, aby byla újma způsobena. Uplatnitelnost nároku na zdržení se nekalosoutěžního a odstranění nekalosoutěžního stavu je oproti tomu založena na pouhé způsobilosti újmu přivodit. Žaloba na odstranění závadného stavu míří do minulosti, zdržovací žaloba má naopak preventivní charakter, lze jej využít například tehdy, pokud hrozba nekalosoutěžního jednání dostatečně vyplývá z okolností případu.¹³⁹ Přiměřené zadostiučinění je nutno chápat jako nástroj k odstranění újmy nemateriálního charakteru, naproti tomu smyslem uplatnění nároku na náhradu škody je reparace vzniklé materiální újmy. Bezdůvodné obohacení je pak definováno v ustanovení § 2991 občanského zákoníku. Spočívá v tom, že kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.

¹³⁷ Munková, J. *Právo proti nekalé soutěži*, komentář [online], Praha, C. H. Beck, 3. vydání, 2008 [cit. 9.11.2018], ISBN 978-80-7179-543-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹³⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 23 Cdo 4281/2008.

¹³⁹ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

U skutkové podstaty zlehčování jsou přitom také často podávány návrhy na nařízení předběžného opatření soudu podle ustanovení § 74 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a to především z důvodu zamezení vzniku a rozšiřování další újmy.¹⁴⁰ Účastníky takového řízení mohou být jak soutěžitelé na straně aktivně legitimovaného, tak i na straně pasivně legitimovaného účastníka sporu. Pro vydání předběžného opatření podle ustanovení § 74 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, přitom není zapotřebí zkoumat, zda k naplnění skutkové podstaty skutečně došlo.

5.2 Oprávněná obrana

Institut oprávněné obrany je české jurisprudenci znám již z období první republiky (viz kapitola 3 – Vývoj právní úpravy). V dnešní době tento institut definuje druhá věta ustanovení § 2984 odstavce druhého občanského zákoníku, které pojednává o uvedení a rozšiřování pravdivého údaje. Druhá věta odstavce stanoví, že nekalou soutěží není, byl-li soutěžitel k takovému jednání okolnostmi donucen, neboli jednal v oprávněné obraně. Okolnostmi se v takovém případě myslí například existence splatné pohledávky či předchozí zlehčování ze strany konkurenta. Jednající soutěžitel tedy k tomu, aby dosáhl odvrácení účinků jednání druhého soutěžitele na své postavení v soutěži, neměl tomuto jednání rovnocennou jinou volbu než právě oprávněnou obranu. Základním požadavkem oprávněné obrany je tedy její přiměřenost, která se posuzuje vždy podle okolností daného případu. Jak uvádí Jan Dědič, obecně platí, že není přípustné bránit se proti nekalé soutěži nekalou soutěží.¹⁴¹

Překročení míry přiměřenosti judikoval například Vrchní soud v Praze v rozhodnutí z roku 1999.¹⁴² Žalovaný v tomto případě šířil ve své kampani o žalobkyni, která s ním byla v soutěžním vztahu, neboť oba obchodovali s kosmetickými výrobky, pravdivé informace, že prodává neschválené zboží, když z proběhlé kontroly České obchodní inspekce vyplynulo, že žalobkyně prodávala z řádově desítek výrobků 3 výrobky bez příslušných atestů hygienika. Žalovaný se v řízení uvedl, že jeho jednání, kdy veřejně označil jméno žalobkyně

¹⁴⁰ Lisse, L. Zlehčování, *Právo: časopis pro právní teorii a praxi*, 2008, 1(2). ISSN 1802-9116, str. 52.

¹⁴¹ Dědič, J. In Koblíha, I., Kalfus, J., Kovařík, Z., Kozel, R., Pokorná, J., Svobodová, Y. *Obchodní zákoník, úplný text zákona s komentářem*. Linde 2006. ISBN 80-7201-564-8, str. 1554.

¹⁴² Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 1. 1999, sp. zn. R 3 Cmo 327/97 In Macek, J. *Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže*. Praha: C. H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-256-X, str. 220 a násl.

v propagačních materiálech, bylo jednáním obrany proti jejímu nekalosoutěžnímu jednání. Žalobkyně tím, že uváděla na trh neschválené výrobky, naplnila skutkovou podstatu nekalé soutěže podle ustanovení § 52 obchodního zákoníku ohrožování zdraví a životního prostředí, mimoto v důsledku svého jednání mohla nabízené výrobky nabízet za cenu nižší, a ohrozila tak i postavení žalobce v soutěži. Vrchní soud konstatoval, že pokud žalovaný měl za to, že toto jednání ohrozilo jeho postavení v soutěži, pak po obdržení zprávy obchodní inspekce mohl uplatnit své nároky z titulu ochrany proti jednání nekalé soutěže u soudu. Nijak však nebyl nucen, aby uváděl ve svých letácích jméno žalobkyně. Z letáků tedy bylo třeba podle názoru Vrchního soudu vyvodit, že použitím jména žalobkyně a údajů o ní v těchto letácích nešlo o obranu, ale naopak o zdůraznění vlastních předností žalovaného. Soutěžní záměr žalovaného zde byl tedy reklamní, nikoliv obranný. Soud proto dovodil, že jednání žalovaného nebylo oprávněnou obranou.

Oprávněná obrana je velmi podobná jinému občanskoprávnímu institutu, a to nutné obraně dle ustanovení § 2905 občanského zákoníku¹⁴³, vyjdeme-li z předpokladu racionálního zákonodárce, nalezneme mezi těmito dvěma instituty patrné odlišnosti. Rozdíl spočívá například v časovém uskutečnění. V případě oprávněné obrany je totiž přípustný určitý přiměřený časový odstup, zatímco v případě nutné obrany musí reakce proti hrozícímu či trvajícím útoku následovat bezprostředně. Další odlišností je skutečnost, že použití nutné obrany musí být odůvodněno hrozícím či trvajícím útokem, zatímco u oprávněné obrany postačí pouze to, aby k ní byl bránící se subjekt okolnostmi donucen.¹⁴⁴ Příbuznost těchto dvou institutů pak spočívá v tom, že opatření, které by bylo za jiných okolností nekalou soutěží, není protiprávní, má-li obranný charakter a byl-li k němu soutěžitel okolnostmi donucen.¹⁴⁵ Z výkladu těchto dvou institutů však musíme dospět k závěru, že institut oprávněné obrany je institut speciální ve vztahu k institutu nutné obrany. S tím může souviset otázka použitelnosti institutu oprávněné obrany také pro jiná nekalosoutěžní jednání. Zde souhlasím s názorem

¹⁴³ Ustanovení § 2905 zákona č. 89/2012, občanský zákoník: „Kdo odvrací od sebe nebo od jiného bezprostředně hrozící nebo trvajících protiprávní útok a způsobí přitom útočnickovi újmu, není povinen k její náhradě. To neplatí, je-li zjevné, že napadenému hrozí vzhledem k jeho poměrům újma jen nepatrná nebo obrana je zcela zjevně nepřiměřená, zejména vzhledem k závažnosti újmy útočnicka způsobené odvracením útoku.“

¹⁴⁴ Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku* [online], 1. vydání, C.H. Beck Praha, 2014 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-522-0. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹⁴⁵ Hajn, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*, Masarykova univerzita, Brno, 2000. ISBN 80-210-2282-5, str. 252.

Dany Ondřejové¹⁴⁶, že by v praxi nemělo docházet k rozšiřování aplikace oprávněné obrany také na další skutkové podstaty nekalé soutěže, což by dle mého názoru odporovalo předpokladu racionálního zákonodárce a systematické metodě výkladu právních norem. Protichůdný názorový proud je zastoupen například Petrem Hajnem, který dospěl k názoru, že oprávněná obrana podobná té, jaká je výslovně upravena u skutkové podstaty zlehčování, přichází věcně v úvahu a je právně přípustná i u dalších skutkových podstat nekalé soutěže.¹⁴⁷ Svůj názor demonstruje na příkladu, kdy tukový průmysl propagoval své výrobky heslem „SANA RODNÁ SESTRA MÁSLA“ a následně průmysl mlékárenský oponoval heslem „MÁSLO NEMÁ BRATRA ANI SESTRU“. Uvedené slogany vykazují znaky srovnávací reklamy a parazitování na pověsti. V hesle mlékárenského průmyslu vidí Petr Hajn obranou reakci, která utlumuje jeho prvky nekalosti. Oprávněnost takové reakce přitom nemusí být dána tím, že by ji zákon výslovně připouštěl i pro případ skutkové podstaty parazitování na pověsti.¹⁴⁸ Soud však v takovém případě může dovodit, že výše zmíněné obranné opatření není v rozporu s „dobrymi mravy soutěže“ a neurčitost pojmu „dobré mravy soutěže“ k takovému výkladu poskytují dostatek příležitostí.

¹⁴⁶ Ondřejová, D. In Hulmák a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář* [online], C. H. Beck Praha, 2013 [cit. 7. 11. 2018]. ISBN 978-80-7400-529-9. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹⁴⁷ Hajn, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*, Masarykova univerzita, Brno, 2000. ISBN 80-210-2282-5, str. 253.

¹⁴⁸ V současné právní úpravě podle ustanovení § 2982 zákona č. 89/2012, občanský zákoník: „Parazitováním je zneužití pověsti závodu, výrobku nebo služby jiného soutěžitele umožňující získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl.“

ZÁVĚR

Jak bylo zmíněno v úvodu diplomové práce, jejím cílem bylo zejména podrobné rozebrání skutkové podstaty zlehčování, včetně zhodnocení kladů a záporů v současné právní úpravě a představení odborných názorů na její jednotlivé dílčí aspekty. Dalšími cíli bylo popsat vývoj právní úpravy tohoto institutu na českém území, jeho zasazení do kontextu evropské úpravy nekalé soutěže a komparace některých dílčích aspektů s nizozemskou právní úpravou.

S přihlédnutím k odborným zdrojům a poměrně bohaté judikatuře můžeme dovodit, že zlehčování je neodmyslitelnou součástí českého právního řádu, kdy zákonodárce v ustanovení § 2976 občanského zákoníku za nekalou soutěž považuje kromě jiných i skutkovou podstatu zlehčování. Vymezení této skutkové podstaty v zákoně zajišťuje, že osoba, jejíž právo bylo zlehčováním ohroženo nebo porušeno, se může bránit soukromoprávní žalobou. Zakotvení tohoto institutu v českém právním řádu tak napomáhá tomu, aby hospodářská soutěž probíhala korektně, z čehož v konečném důsledku profitují jak samotní soutěžitelé, tak i spotřebitelé.

Institut zlehčování je v rámci nekalé soutěže na českém území znám od konce 19. století, kdy se definice těchto pojmů objevily v Ottově naučném slovníku. Do českého právního řádu byl však zakotven až zákonem ochraně proti nekalé soutěži z roku 1927. Tím Československo navázalo na jiné evropské země, kde byly zákony o nekalé soutěži schvalovány již koncem 19. století (například Švýcarsko má zvláštní zákon proti nekalé soutěži z roku 1886, v Německu byl první zákon o nekalé soutěži schválen v roce 1896). Rovněž přijetí Pařížské unijní úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví spadá do období počátku práva nekalé soutěže, když revize z roku 1900 doplnila úmluvu článkem 10 bis.

V evropském měřítku neexistuje jednotná úprava nekalé soutěže, ačkoliv snahy o její harmonizaci byly v minulosti výrazné. Domnívám se, že situace, kdy je obecná úprava nekalé soutěže ponechána jednotlivým státům, je vhodnější než sjednocená úprava pomocí směrnice či nařízení. V evropských zemích totiž panují výrazné odlišnosti v přístupu k nekalé soutěži. Zatímco v některých státech jsou samostatné zákony na ochranu proti nekalé soutěži (Německo, Rakousko), v jiných státech je ochrana obchodníků proti nekalé soutěži odvozena z ustanovení o občanskoprávních deliktech (Francie, Nizozemsko). Harmonizace nekalé soutěže, tudíž eventuálně i skutkové podstaty zlehčování, by dle mého názoru znamenala

výraznou administrativní zátěž, které by předcházely jen stěží dosažitelný konsenzus na výsledku jednotné evropské právní úpravy. V konečném důsledku by harmonizace mohla také zbytečně zasáhnout do právních zvyků a tradic jednotlivých států. Zároveň platí, že Soudní dvůr Evropské unie může v oblasti nekalé soutěže určit, že jednotlivé národní předpisy porušují základní svobody vyplývající ze Smlouvy o fungování EU.

Rozdíl mezi nizozemskou a českou úpravou nekalé soutěže, resp. skutkovou podstatou zlehčování, je patrný na první pohled. Zatímco Česká republika má generální klauzuli i jednotlivé skutkové nekalosoutěžní podstaty výslovně definované v občanském zákoníku, Nizozemsko takové výslovné právní zakotvení postrádá. Východiskem práv proti nekalé soutěži je v této zemi obecné ustanovení o občanskoprávním deliktu s absencí jakýchkoliv nekalosoutěžních skutkových podstat s výjimkou srovnávací a klamavé reklamy (viz kapitola 1). To prakticky znamená, že na podobě práva proti nekalé soutěži se v Nizozemsku podílí zejména judikatura, a to i přesto, že Nizozemsko je zemí s kontinentálním právním systémem. O sjednocení judikatury se stará nizozemský Nejvyšší soud (Hoge Raad). Jako lepší hodnotím přístup českého práva proti nekalé soutěži, a to zejména proto, že nabízí v této právní oblasti vyšší stupeň právní jistoty. Nejistota v přístupu nizozemského práva podle mě může spočívat ve schopnosti soudců vybrat, které rozhodnutí bude následovat za použití mechanismu odlišení jednotlivých případů na základě faktických otázek. Jako další problém se může zdát, že soudnictví v tomto případě překračuje svoji teoretickou ústavní roli tím, že tvoří právo, namísto aby právo pouze aplikovalo (připomeňme, že Nizozemsko je zemí s kontinentálním právním systémem).

Na současné české právní úpravě kladně hodnotím, že byla do nového občanského zákoníku přenesena s nahrazením pojmu „údaje“ za jednotné číslo „údaj“, protože odstranila pochybnosti, zda k naplnění skutkové podstaty zlehčování stačí např. uvedení a rozšiřování pouze jednoho údaje způsobitelného přivodit újmu jinému soutěžiteli. Změna nastala také u slova „výrobků“, kdy jej zákonodárce nahradil jednotným číslem. Naopak kladně nehodnotím, že beze změny zůstalo slovo „výkonech“ v množném čísle, když zlehčován může být i jednotlivý soutěžitelův výkon souhrnného charakteru (např. architektonický návrh).

Kladně rovněž hodnotím, že nekalosoutěžní jednání je podmíněno jednáním v hospodářském styku explicitně vyjádřeného v generální klauzuli nekalé soutěže pod ustanovením § 2976 odst. 1 občanského zákoníku. To prakticky téměř vylučuje, aby byla

zlehčujícím subjektem jiná osoba než soutěžitel, a to například v případech různých spotřebitelských testů. V Nizozemském právním řádu taková podmínka neexistuje a nizozemská judikatura pro případ, že zlehčujícím subjektem je někdo jiný než soutěžitel (obchodník), uplatňuje méně přísná pravidla. Dle mého názoru se dá jen stěží určit míra zainteresovanosti osoby nepodnikatele na hospodářské soutěži a v návaznosti na to míra určení méně přísných pravidel. Taková situace může vést k nepředvídatelnosti práva.

Úvahou *de lege ferenda* je, zda situace, kdy je za zlehčování považováno i uvedení a rozšiřování pravdivého údaje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele, pokud jsou způsobilé mu přivodit újmu, není příliš přísná, když Evropský soudní dvůr definuje průměrného spotřebitele jako osobu, která má dostatek informací a je v rozumné míře pozorná a opatrná. Jak jsem shrnula v kapitole 4., mírnější právní úprava by mohla vypadat jako kombinace prvorepublikového znění ustanovení § 10 odst. 2 zákona o ochraně proti nekalé soutěži a současného přístupu nizozemské judikatury. Skutková podstata zlehčování pomocí pravdivého údaje *de lege ferenda* by mohla být kryta úmyslným zaviněním jednajícího, které by mohlo spočívat v tom, že ačkoliv nebyla daná osoba zvláštními okolnostmi nucena, učinila přesto údaje pravdivé s vědomím, že mohou soutěžitele ve značné míře ohrozit. Přikláním se však k variantě, že tento postup by byl aplikovatelný až po vyčerpání možnosti důkazu opaku, tedy že pravdivost údajů by nebyla na první pohled zřejmá a zároveň by nebylo prokázáno, že údaje byly nepravdivé.

Seznam použitých zkratek

Občanský zákoník – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Trestní zákoník – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o ochraně proti nekalé soutěži – zákon č. 111/1927 Sb. z. a n.

Obchodní zákoník – zákon č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Sb. – Sbírka zákonů

Sb. z. a n. – Sbírka zákonů a nařízení státu Československého

EHS – Evropské hospodářské společenství

EURATOM – Evropské společenství pro atomovou energii

Seznam použitých zdrojů

a) Právní předpisy

- Mezinárodní smlouva

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

- Česká republika

Zákon č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník

Zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., zákon o ochraně proti nekalé soutěži

Zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

- EU

Směrnice 2005/29/ES, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu

Směrnice 2006/114/ES, o klamavé a srovnávací reklamě

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)

Smlouva o založení Evropského společenství (ES)

Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom)

- Nizozemsko

Nizozemský občanský zákoník (Burgerlijk Wetboek). Dostupné z <http://www.dutchcivillaw.com/civilcodegeneral.htm>

Nizozemský trestní zákoník (Wetboek van Strafrecht). Dostupné z <https://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/12/Netherlands/show>

Stichting Reclame Code (zákoník o regulaci reklamy). Dostupné z <http://www.wetboek-online.nl/site/home.html>

Wet op de kansspelen (zákon o sázkách a hazardních hrách). Dostupné z <http://www.wetboek-online.nl/site/home.html>

b) Použitá literatura

- Učebnice

ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ, Jan DĚDIČ a KOLEKTIV. Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4

ELIÁŠ, Karel, Josef BEJČEK, Petr HAJN a Jiří JEŽEK. Kurs obchodního práva: obecná část, soutěžní právo. 5. vyd. Praha: Beck, 2007. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-583-4

- Monografie

DE VREY, Rogier. Towards a European Unfair Competition law – A Clash Between Legal Families. Koninklijke Brill NV, Leiden. 2006. ISBN 978-90-47-41760-6

HAJN, Petr. Jak jednat v boji s konkurencí: (o právní úpravě nekalé soutěže). Praha: Linde, 1995. ISBN 80-85647-93-1

HAJN, Petr. Komunitární a české právo proti nekalé soutěži: (vybrané kapitoly). Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5051-8

HAJN, Petr. Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. Brno: Masarykova univerzita, 2000. ISBN 80-210-2282-5

HENNING-BODEWIG, Frauke. International handbook on unfair competition. München: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-63310-2

HENNING-BODEWIG, Frauke. Unfair competition law: European Union and member states. The Hague: Kluwer Law International, 2006. International competition law series. ISBN 90-411-2329-6

HILTY, Reto M., HENNING – BODEWIG, Frauke. Law Against Unfair Competition: Towards a new paradigm in Europe?, Springer, Berlin, 2007. ISBN 978-3-540-71882-6

JAKL, Ladislav. Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v České republice: vybrané otázky spojené s evropskou harmonizací a integrací. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2003. ISBN 80-7282-033-8

KOBLIHA, Ivan, Jan KALFUS, Zdeněk KOVAŘÍK, Roman KOZEL, Jarmila POKORNÁ a Yvona SVOBODOVÁ. Obchodní zákoník: úplný text zákona s komentářem : podle stavu k 1.4. 2006. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-564-8.

LAVICKÝ, Petr a Jakub HANDRLICA. Občanský zákoník: komentář. Praha: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9

MACEK, Jiří. Rozhodnutí ve věcech obchodní firmy a nekalé soutěže: II. díl, (2000-2010). Praha: C.H. Beck, 2011. Beckova edice judikatura. ISBN 978-80-7400-410-0

MACEK, Jiří. Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže. Praha: C.H. Beck, 2000. Beckova edice judikatura. ISBN 80-7179-256-X

MUNKOVÁ, Jindřiška. Právo proti nekalé soutěži: komentář. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7179-543-8

ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA a kol. Občanský zákoník: komentář. Svazek VI. (§ 2521 až 3081) Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-630-3

ONDREJOVÁ, Dana. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-522-0

OTTO, Jan a kol. Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí, čtrnáctý díl, Praha, J. Otto, 1899

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Stanislav PLÍVA a Miloš TOMSA. Obchodní zákoník: komentář. 12. vyd. Praha: Beck, 2009. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-055-3

- **Odborné články**

HAVLÍN, Miloslav. Historický vývoj právní úpravy nekalé soutěže, Právník, 1996, č. 9. ISSN 0231-6625

KALIŠ, Petr, HRBÁLOVÁ, Zuzana. K trestnému činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, Epravo.cz, 2014 [cit. 2018-02-13]. Dostupný na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-trestnemu-cinu-poruseni-predpisu-o-pravidlech-hospodarske-souteze-95268.html>

LISSE, Luděk. Zlehčování, Právo: časopis pro právní teorii a praxi, 2008, 1(2). ISSN 1802-9116

PATĚK, Daniel. Nad aktuální podobou práva proti nekalé soutěži (nejen) v občanském zákoníku. Obchodněprávní revue, Praha: C. H. Beck. 2016, roč. 8, č. 3, s. 65-80. ISSN 18036554.

PATĚK, Daniel: Nad zákazem pravdivého zlehčování konkurenta [online], Obchodní Právo, 2010 [cit. 2018-02-13]. ISSN 1210-8278. Dostupné z ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR

VILHELMOVÁ, Lucie: Historický exkurz do právního vývoje nekalé soutěže v českých zemích do roku 1992 [online], Epravo.cz, 2013 [cit. 2018-02-13]. Dostupný na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/historicky-exkurz-do-pravniho-vyvoje-nekale-souteze-v-ceskych-zemich-do-roku-1992-91931.html>

WINTER, Filip.: Zákon č. 111 Sb. z. a n. proti nekalé soutěži z roku 1927 [online], Epravo.cz, 2002 [cit. 2018-02-13]. Dostupný na:

<https://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-c-111-sbza-n-proti-nekale-soutezi-z-roku-1927-20256.html>

c) Soudní rozhodnutí

Rozhodnutí Československého Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 1935, sp. zn. Zm II 157/3, (Vážný č. 5362)

Rozhodnutí Československého Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 1931, sp. zn. Rv I 1230/30, (Vážný č. 11142)

Rozhodnutí Československého Nejvyššího soudu ze dne 4. 2. 1931, sp. zn. Zm I 269/30, (Vážný č. 4059 tr.)

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 09. 1992, sp. zn. 3 Cmo 36/92

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 23 Cdo 4281/2008

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23.10. 2003, sp. zn. 29 Odo 106/2001

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1924/2012

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1924/2012

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 120/2013

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 5 Tdo 893/2013

Rozhodnutí nizozemského Nejvyššího soudu (Hoge Raad) ze dne 10. června 1966, sp. zn. NJ 1966 – 390, HR 10-06-1966. Dostupné z <https://www.navigator.nl/>.

Rozhodnutí nizozemského Nejvyššího soudu (Hoge Raad) ze dne 13. března 1941, sp. zn. NJ 1941 – 660, HR 13-03-1941. Dostupné z <https://www.navigator.nl/>.

Rozhodnutí nizozemského Nejvyššího soudu (Hoge Raad) ze dne 19. dubna 1968, sp. zn. NJ 1968–263, HR 19-04-1968. Dostupné z <https://www.navigator.nl/>.

Rozhodnutí ve věci Lindenbaum / Cohen (Rozsudek nizozemského Nejvyššího soudu – Hoge Raad ze dne 31. ledna 1919, NJ 1919, 161). Dostupné z <https://www.navigator.nl/>.

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 1. prosince 2009, sp. zn. 3 Cmo 195/2009

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 10. dubna 2002, sp. zn. 3 Cmo 17/2002

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 12. 1997, sp. zn. 3 Cmo 91/97

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2000, sp. zn. 3 Cmo 23/99

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 1. 1999, sp. zn. R 3 Cmo 327/97

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 1998, sp. zn. 3 Cmo 109/98

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 1012/1995

d) Ostatní prameny

INTA EUROPEAN & CENTRAL ASIA LEGISLATION AND REGULATORY SUB-COMMITTEE: UNFAIR COMPETITION REPORTS [online], 2008: [cit. 2018-07-29], str. 63. Dostupné z: <http://www.inta.org/Advocacy/Documents/INTAUnfairCompetitionEurope2007.pdf>

Legal order of the Netherlands [online]. Dostupné z: <http://www.dutchcivillaw.com/content/legalordercontent011.html>, [cit. 2018-07-29]

Legal System of Civil Law in the Netherlands [online]. Dostupné z: <http://www.dutchcivillaw.com/content/legalsystem011.htm>, [cit. 2018-07-29]

Abstrakt

Zlehčování jako skutková podstata nekalé soutěže

Tato diplomová práce s názvem „Zlehčování jako skutková podstata nekalé soutěže“ se zabývá různými aspekty právní úpravy tohoto nekalosoutěžního jednání, které je upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Práce se zabývá rovněž vývojem právní úpravy na českém území, zasazuje téma do evropského kontextu a srovnává některé dílčí aspekty s nizozemským právem.

Skutkovou podstatou zlehčování se rozumí jednání, jímž soutěžitel uvede nebo rozšiřuje o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele nepravdivý údaj způsobilý tomuto soutěžiteli přivodit újmu nebo uvede a rozšiřuje pravdivý údaj o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele, pokud je způsobilý tomuto soutěžiteli přivodit újmu.

Cílem této práce byl podrobný rozbor skutkové podstaty zlehčování včetně zhodnocení jejích kladů a záporů, představení odborných názorů na její jednotlivé dílčí aspekty a shrnutí možností ochrany před zlehčovacími praktikami se zaměřením na zvláštní soukromoprávní ochranu poskytovanou občanským zákoníkem v oddíle pojednávajícím o nekalé soutěži. V diplomové práci byla použita zejména metoda deskriptivní, analytická a komparativní.

Práce je rozdělena do pěti kapitol.

První kapitola s názvem „nekalá soutěž“ se zabývá obecně nekalou soutěží. Kapitola je rozdělena do čtyř podkapitol. Ty se věnují aktuální právní úpravě nekalé soutěže, nekalé soutěži v evropském kontextu, nizozemské úpravě nekalé soutěže a absenci jednání v hospodářském styku.

Druhá kapitola s názvem „zlehčování“ pojednává o aktuální právní úpravě této skutkové podstaty v České republice a v Nizozemsku. Věnuje se specifickému institutu zlehčování, kterým je v tomto kontextu úprava srovnávací reklamy.

Třetí kapitola nese název „vývoj právní úpravy“. Tato kapitola se zabývá vývojem nekalé soutěže a skutkové podstaty zlehčování na českém území od konce 19. století.

Čtvrtá kapitola nazvaná „zlehčování nepravdivým X pravdivým údajem“ se zabývá rozdíly ve zlehčování pomocí pravdivých a nepravdivých údajů. Zároveň srovnává určité aspekty s nizozemskou judikaturou.

Pátá kapitola se zabývá ochranou proti zlehčování, zvláště pak oprávněnou obranou dle ustanovení § 2984 občanského zákoníku a shrnuje možnosti ochrany před zlehčovacími praktikami se zaměřením na zvláštní soukromoprávní ochranu poskytovanou občanským zákoníkem v oddíle pojednávajícím o nekalé soutěži.

Klíčová slova

- Nekalá soutěž
- Zlehčování
- Soutěžitel

Abstract

Disparagement as the facts of unfair competition

This master's thesis titled "Disparagement as the facts of unfair competition" deals with various aspects of the legal regulation of this unfair competition practice which is regulated by Act No. 89/2012 Coll., The Civil Code. The thesis also deals with the development of legal regulation in Czech territory, introduces the topic into the European context and compares some partial aspects with the Dutch law.

Disparagement is understood to mean an act by which a competitor states or spreads false statement about the situation, performance or product of another competitor, where such a statement can cause harm to that competitor. Disparagement is also an act by which a competitor states and spreads true statement about the situation, performance or product of another competitor, where such a statement is capable of causing harm to that competitor.

The aim of this work was a detailed analysis of disparagement as the facts of unfair competition including the assessment of its pros and cons, the presentation of the expert's opinions on its individual aspects and a summary of the possibilities of protection against derogatory practices focusing on the special private law protection provided by the Civil Code in the sections dealing with unfair competition. In this master's thesis, the descriptive, analytical and comparative method was used.

The thesis is divided into five chapters.

The first chapter, called "unfair competition", deals with unfair competition in general. The chapter is divided into four subchapters. These are devoted to the current legislation on unfair competition, unfair competition in the European context, the Dutch regulation of unfair competition and the absence of negotiations in business relations.

The second chapter, titled "disparagement", deals with the current legal regulation of disparagement of a competitor in the Czech Republic and the Netherlands. It is also devoted to the special legislation, which is the comparative advertising.

The third chapter is titled "development of legislation". This chapter is devoted to the legal development of unfair competition and disparagement in the Czech territory since the 19th century.

The fourth chapter, titled "disparagement with true X false statement", deals with the differences in discrediting using true and false information. It also compares certain aspects with the Netherlands case law.

The fifth chapter focuses on the protection against unfair competition, especially with legitimate defence according to the provisions of Section 2984 of the Civil Code and summarizes the possibilities of protection against discrediting practices focusing on the special private law protection provided by the Civil Code in the sections dealing with unfair competition.

Key words

- Unfair competition
- Disparagement
- Competitor